

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLÜSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **46**

DEN 18 NOV. 1923

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

*Ur Gösta Berlings saga,
som nu till större delen inspelats för
filmen. I denna intagande scen
se vi Lars Hanson som
Gösta Berling och Greta
Gustafsson som Elisa-
beth Dohna*

K R Ö N I K A

Som bl. a. handlar om olämplig fotografering av kronprinsessan Louise.

HÄROM DAGEN TRÄFFADE JAG EN känd fotografisk expert.

Hörnu skriv något sade han om det egendomliga sätt som de förevisa vår kronprinsessa på på biograferna.

Ja, jag har hört att det inte lär vara några vidare lyckade bilder.

Lyckade! Det är fullkomligt upprörande att presentera sådana saker, folk sitter ju och skrattar åt dem. Vore det i England skulle en sådan film förbjudits. Vad är det för mening med att skicka ut en speciell man från Sverige när resultatet inte kunnat bli bättre därför att belysningen varit dålig. Jag som fotograf ser hur felaktigt ljuset faller och hur det förrycker utseendet på ett ansikte som annars ser både intelligent och intressant ut. Men det förstår ju inte flertalet och nu skall den här förlöjligande bilden skickas land och rike runt som den första bekantskap nationen får göra med den nya kronprinsessan. Det är det jag vill protestera emot.

Under tiden pågå förberedelserna för mottagandet av den nya furstinnan. Det är nu 73 år sedan Sveriges huvudstad hälsade en kronprinsessa Louise välkommen. Då var det kronprins Karl som hemförde sin brud och som ankomsten skedde till sjöss och midsommartiden hade festligheterna en annan art än de nu få. Med ångkorvetten Gäfle hade överfarten företagits från Trawemünde och landstigningen skedde vid Biskopsudden på Djurgården varifrån den kungliga kortegen gick till Haga där ett par dagar tillbraktes i stillhet innan bröllophögtidligheten i Storkyrkan började — på den tiden skedde vigseln i brudgummens och ej i brudens hemland. Även då hölls galaföreställning på Operan men därvidlag äro vi distanserade ty vad skall väl vår tid kunna sätta upp emot Jenny Lind som då medverkade. När många år efteråt kronprins Gustaf förmedlades med sin gemål fanns en annan världsberömd sångerska att tillgå: Kristina Nilsson. Äro de svenska näktergalarna i utdöende? Oroar man för mycket i deras bo för att de skulle kunna trivas? Det senare förefaller mig icke alldeles otroligt. Hätskheten mot operaledningen är nu så pass stor att man skriver artiklar för att förhindra ett svenskt gästspel av Operan i London. Lyckligtvis är vår minister i London så förständig att han tillstyrker livligt gästspelet som vi hoppas skall bli av och lyckas så bra att den sedvanliga jämmern över vår urusla opera åtminstone för någon tid framåt avstannar.

Fast Söderns åskor gå, Europa skälver,
bor lugnet kvar bland fjällens krans.

sjöng Bernhard v. Beskow i en hyllningsdikt till de nyförmedlade 1850. Hans ord äga giltighet än. Lugnet skakas inte ens av ett ministerskifte där personligheterna äro för den stora allmänheten så totalt okända att man på söndagskvällen när nyheten om Hederstiernas efterträdare spred sig kunde i en spårvagn få höra följande häp-

na kvinnliga utrop: Marks von Würtemberg — vad säger du, ska vi ha en tysk till utrikesminister?

Nå Hederstierna var inte så bekant han heller förrän han höll det beryktade tal med vilket han pratade huvudet av sig — kuriöst nog ett tal däri han särskilt nämnde en pressattaché i Finland som varit så oförsiktig i sina uttalanden att man nödgats avsätta honom. Det tycks inte vara stort bevämt med den maskulina diplomatiska sekretessen. Finnarna ha emellertid blivit förargade över den onödigt tydliga prickningen, och ha svarat med att vägra några av våra hemmabolsjeviker att resa ditöver. Det var bra obeskedligt av finnarna, de kunde gärna ta emot dem och behålla dem som god pris.

Apropå Finland säger doktor Alma Söderhjelm som känner väl till sina landsmän att där tycks alldeles saknas en hos oss svårt grasserande åkomma som heter avundsjukan. Hur något sådant är möjligt förefaller obegripligt men i detta lyckas- lighetens tillstånd leva tydligen finnarna att om t. ex. en författare gör lycka med en bok så gå de andra inte och bita naglarna av sig i hemlig förargelse utan fröjda sig åt varandras framgångar. Framställningen verkar fullkomligt fantastisk i ett land som vårt där avundsjukan tycks vara den förhärskande drivkraften inte minst i pressens egen värld.

Ett skådespel med aktuellt innehåll är Frida Stéenhoffs skådespel *Ärkefienden*. Den är en pjäs för pastor Schröderheim: katolicismens maktlystnad utgör nämligen huvudtemat. Stycket utspelas i Schweiz men det är en svenska med i handlingen och hon får en stark och påtaglig känedom om hur Rom drar och håller fast. Upplysningen i Sverige måste komma från Rom, säger den katolska prästen i stycket när han talar med svenskan och troligtvis gå nog andra prelater än han och hoppas på en riklig illumination från det hållet. Svenskarna äro kända för att gärna ta intryck utifrån. Både Rom och Moskva kappas om oss. Det är alltför älskvärt.

Men den gode Guden har ögonen på oss alla. Det får man en livlig förnimmelse av när man läser en levnadsskildring av Frälsningsarméns förre chef här Hanna Ouchterlony. Hon berättar hur hon för sin verksamhet som salvationist egentligen har att tacka en — koffert. Det var i Värnamo i början av 80-talet hon från Booth fick inbjudan att komma över till London. Hon visste inte riktigt om hon skulle resa men för att bli förvissad om hur hon borde handla bad hon att Gud skulle ge henne ett tecken. »Jag hade ingen lämplig koffert men kunde jag nu utan mitt eget åtgörande få en sådan skulle jag taga det som ett bevis på att det vore Guds vilja att jag begåve mig till London.» Och tecknet kom. ett par dagar efteråt hade fröken Ouchterlony sin koffert. Waldenström smickrade sig visst också med att så där vara föremål för gudomlighetens speciella

omsorger. Men så var han inte så hycklat religiös som markis Lagergren i sina roliga Levnadsminnen bekänner om sig själv. Det var i hans ungdom när han för att förkovra sig i engelska varenda kväll besökte engelska kyrkan där han satt och lyssnade med en uppmärksamhet som inte kunde annat än till slut ådraga sig uppmärksamheten hos predikanten. En så trågen församlingsmedlem hade prästmannen väl aldrig sett och inte heller en åhörare som så girigt lyssnade till vartenda ord som denne andans man sade. Han kunde ju inte ana att den unge mannens nit hade helt andra grunder än de religiösa utan blev till slut så förtjust i sin flitiga åhörare att han en kväll till Lagergrens gränslösa och generade häpenhet ofentligen avtackade honom inför hela församlingen. Med påföljd att den av blygsel och samvetsqual ansatte språkstuderanden aldrig satte sin fot i den kyrkan mera.

Eftersom vi tala om författare kan det nämnas att Dan överraskat sina vänner läsarna med en mycket allvarlig bok helt och hållet på vers. För att kvittera artigheten svara vi här med några rim på Dans eget versmått:

Men nu jag säga må att hela världen
är upp- och nervänd just i denna stund.
Ty *Dan* ej längre trivs vid trevna härden
bredvid sin Tant och fröken Söderlund.
Nej *Dan* vill visa att han är en lärd en
som kommit med sin uppgift underfund.
Han fnyser stolt åt skämtets tjocka Berta
och svärmiskt börjar sätta rim på "hjärta".

Vad nu då kära *Dan*? Ha *Alberts* segrar
ej lämnat Tant och Farbror någon ro?
En stol ibland De 18 säkert hägrar.
Vad säger *Hasse* väl om det måntro?
Att vitsa mer, *Karl-Gerhard* kanske vägrar.
Det ska väl katten runt kring landet gno
när man kan sitta höljd av årans palmer
vid *Karlfeldts* fot och dikta vackra psalmer.

Jag tycker dock det blev en skön historia
om man en dag fick *Don Basuno* se
slå upp en konkurrens med *Selmas* gloria.
Sen *Ringvall* vill sig som *Otello* te
med tragisk röst och hyn liksom cikoria
sig emot *Lilli Ziedner* grymt bete.
Nej kära *Dan* ifrån din utflykt hämta're
gack åter till din läst, du glada skämtare!

Förresten är det intet annat att meddela än att Stockholm har fått en ny restaurang vilken lyser som ett trolskt feeri om kvällarna där den strålar högt över våra huvuden. Det är det nya Babel i skyskrapan vid Kungsgatan, restaurangen som ligger sexton trappor upp och således kan påräkna att hysa Stockholms mest överseende publik. Att nyfikenheten kommer att locka folk i mängd är givet. Det var kanske med tanke på det som direktör *Jacobsson* dekorerat bordet vid den invigningsmiddag han höll och där åtskilliga av stadens främste källarmästare voro inbjudna. Det låg nämligen fullt med rönnbärsklasar strödda över duken.

Celestini

ETT ÖGONVITTNE OM LONDONBRÖLLOPET

DEN SVENSKA DAGEN ELLER högtidsdagen har varit till alla delar lyckad. Främst den tanken eller vissheten att vår populära kronprins vunnit en brud som enligt vad en vanlig utomstående dödlig kan se, passar honom och vunnit hans hjärta helt. — Ett inklinationsparti — det må gälla hög eller låg, gläder alla i medvetandet att det finns någon som känner lyckan fullt i dessa provande dystra tider. Och så beslöt en gammal rojalistisk svensk undersåte att pröva lyckan utan inträdeskort.

I London finns säger man 5,000 svenskar. Till följd av Royal Chapels knappa utrymme kunde icke mer än 80 biljetter utdelas. Dessa tillföll genom lottning dem som hade tur. Minister baron Palmstiernnas kokerska, som sört för kronprinsens dagliga luncher till belåtenhet, fick en extra inbjudning till kapellgården liksom vår nya kronprinsessas sömmerska m:lle Marguerite och The Marchioness Milford Havens f. d. köksa i Cowes, den tiden de bodde där, föga anande att The charming Princess Louise en gång skulle bli Sveriges drottning. Och med dessa kulinariska storheter samlades Hugo Vallentins, den celebre Shaw-översättarens änka, vidare Calle Larsons i England gifta syster och många andra bemärkta personligheter. Men resten av svenskarna fingo tillfredsställa sin nyfikenhet i något gathörn för att få se litet av staden. Vädret var disigt, — rått och blåsigt — men för årstiden kunde det varit sämre. Vägen för de kungliga var noga angiven i tidningarna liksom tiden. Frågan gällde var man skulle finna turen att få se något före eller efter vigseln. Som det var lördag och alla butiker stängda var folkmängden enorm — men det må sägas till engelsmännens förtjänst att en storstad ordning och ett utmärkt, — nästan kultiverat — sätt utmärka dem i den värsta trängsel. Ordningens upprätthållande må dock främst tillskrivas den tränade polisens roll och uppförande. Den påfallande frånvaron av någon som helst viktighet eller hårdhänthet, som ofta förekommer hos oss, gör att man formligen blir intagen av den engelska polisen och dess hyfsade sätt mot alla. De gå som faderliga beskyddare omkring, då och då vinkande med handen att man skall draga sig tillbaka, om man i iveren råkar komma för långt fram på förbjudet område. Och av maktspråk, översitter och allt sådant som retar en nyfiken medborgare, finns inte ett spår. Högre och lägre poliser uppträda lika. De äro tillhanda snarare för att hjälpa där sådant behövs. Och alla de frågor de få besvaras koncist, lugnt och nästan maskinmässigt, utan avseende till personen. Eller vad sägs om att under full kö, då tusentals människor kantade gatorna eller rättare trottoarerna, ett tecken gives av en av de mäktiga, att lämna plats — man trodde nästan det var en bröllopsgäst som förirrat sig — nej det var en ung moder med en barnvagn som beslutat gå över gatan med sin baby. — Hon blev genom all denna trängsel eskorterad av en artig tjänstaktig polis.

Jag hade placerat mig framför Rietz hotel i Piccadilly, där vägen var utstakad

Här ger en rojalistisk svenska, som stod 2 timmar i väntan på att få se bröllopskörtögen passera, en livfull skildring av förmålningsdagen i London.

för brudparet och en del andra. De skulle passera kl. 3,15. Klockan $\frac{1}{2}$ 2 var man på sin post. Kusligt var det att stå, men man var ju svenska och glädde sig åt att möjligen få se något då man ej lyckats få kort och sittplats. En orimligt stor trafik pågick. Bussar i massor fulla av folk, som valt andra platser för att stilla sin nyfikenhet. Hela Hyde Park Corner, Knightsbridge, High Street upp i Kensington voro överfyllda. Någon gång sågs en bil med svensk flagga passera — antagligen en slags passe-partout för att komma fram fortare. Det gav mig anledning att markera min nationalitet på mitt sätt. Kanske skulle polisen och andra då ha litet égard för ens plats. I brist på blågula band, användes en bit av en tändsticksask, blå och gul, som fästes med en säkerhetsnål. Folk stirrade på märket, troende att det var en ny Mountbatten-orden. Polisen log snällt åt idén och sade »that's the swedish colours». Han fick ett tveksamt leende av bärarinnan. Äntligen avstannade trafiken — det betydde att Lady Louise Mountbatten blivit Sveriges kronprinsessa — och kunde snart väntas med sin höge gemål. Med ens börja alla springa över på andra sidan och man var mycket orolig att ej lyckas få plats sedan man stått på ett ben i nära 2 timmar — —. Jag lyckades dock få fotfäste och anledningen till ombyte av sida i Piccadilly var att allt skulle vara så enkelt att trafiken endast stoppades på ena sidan. Snart hördes cheers. De nygifta nalkades långsamt i en magnifik bil en present till kronprinsen — fast några påstodo kung Georg lånat sin bil till de nygifta. Vid anblicken av brudparet jublade det i ett gammalt hjärta, då de nygifta — vår kronprins i generalsuniform och med svajande gula plymer passerade med sitt hjärtas brud. Reflexen av de nygiftas lycka återstrålade i alla närvarandes ansikten, isynnerhet i landsmännens. Så kom prins Wilhelm, som heter William här i sjöofficersuniform, Lord Louis Mountbatten med sin söta gemål, Sir Ernest Cassel med barnbarn, Miss Ashely som medförde i boet bara 8 millioner. Den unga system Mary Ashley har dessvärre 2 millioner mindre, men det räcker nog till att försörja en stackars prins. Hon gör sin »debut» som det heter denna säsongen, och sen dröjer det väl ej så länge innan hon delar med sig av sin arvedel efter sin celebre morfar, »Grängesbärgaren» — som hade tur med dessa papper. Sedan defilerade de 4 brudtärnorna, grekiska systerbarn till bruden, fagra och unga, helt säkert drömmande om när deras tur skall komma — men dessvärre växa inga prinsar på träd och helt säkert icke en sådan man, en kärnkarl som Sveriges kronprins. Denna åsikt delas av många, vilket bevisas av ett litet intermezzo vid Anglo-Swedish Societys te för kronprinsen och hans fiancée för några veckor sedan. Bland svenskarna fanns

gamla fru Welin, 70-årig skaparinna av sjömanshemmet i Poplar vid dockorna. Ett enastående stordåd av en kvinna, som började med två tomma händer, men sedan tillfölje en uppfinning mannen gjort bekräftande räddningsbåtar blivit millionär. Mrs Welin besitter en ovanlig vitalitet trots ihärdigt och provande arbete i 47 år. Sjömanshemmet skall vara ordnat och skött alldeles utmärkt enligt vad svenska militärattachéns fru, mrs de Bahr upplyste mig om. Så fint och prydligt att även andra än sjömän kunna bo där. Mrs Welin presenterades för Lady Louise och sade till henne. Jag gratulerar Er, Ni får en utmärkt man — — — den bästa — — — näst min egen man! Känt är att den nya kronprinsessan icke är svag för allt för mycken etikett, enkel och naturlig som hon är. De 300 svenskar som voro med på den där tejudningen — five o' clock tea — tillfrågade kronprinsen, huruvida Lady Louise skulle skaka hand med alla de 300? Kronprinsen svarade min sagesman: »Ja de' ä' bäst att hon i tid får lära sig våra seder och bruk — — lyckligtvis är det sällan vi ha i vårt land teaparties för 300 personer.»

En annan liten episod, som berättas om det förälskade fursteparatet, är att svenska kronprinsen ansåg sig böra förkovra sig i engelska språket och Lady Louise i svenska, trots de lektioner fröken Isberg givit Lady Louise i svenska språket. Utan att förtro sig åt Lady Louise sökte kronprinsen upp ett språkinstitut här. En dag då han lik en snäll student besökte institutet träffade han där sin blivande gemål, som hade haft samma idé att förkovra sig i det främmande språket. Munterheten lär ha varit stor då de kungliga eleverna gingo tillsammans hem!

På kvällen voro de kungliga på Lyric och sågo Lilac Time (Jungfruburen) och syntes roa sig kungligt. Vår svenska kung, högre och ståtlig fast bliven litet grå tycktes vara en smula allvarlig — kanske Schuberts vackra musik inte kunde riktigt få honom att glömma Hederstiernas telegram! Kungen satt mellan det engelska konungaparet. Prins Wilhelm strax bakom såg även en smula allvarlig ut. Då de kungliga inträdde, applåderades ihärdigt och länge — det gällde naturligtvis till stor del vår konung men han satt orörlig. Det engelska paret mottog hyllningen. Efter spektaklets slut, då de spelande inkallas, småle de endast, göra icke någon reverence vare sig för publik eller kunglighet. Huvudrollen, den kvinnliga, spelades och sjöngs med stor charm och grace och en utmärkt stämma av miss Clara Butter Worth, dock icke nykonfirmerad! — — men den skära, skolade rösten försonade så mycket. Lika tyst och anspråkslöst som de kungliga kommit, avtrappade de. De enda som firade dem var i dussin poliser.

Och så gick den minnesrika dagen då kronprins Gustaf Adolf förenades med en andra engelsk prinsessa.

M.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

K V I N N A N S O M P R Ä S T

HUR STRIDSFRÅGAN STAR JUST NU. AV DR LYDIA WAHLSTRÖM.

»KVINNAN SOM PRÄST» ÄR TITeln på ett litet lättläst häfte som nyss utkommit på Birkagårdens förlag och som innehåller dels sammandrag av diverse officiella uttalanden i saken, framför allt den kungliga kommitténs lagförslag — dels också privata vittnesbörd för och emot från både lekmän och präster. Bland nejrösterna finner man ärkebiskopinnan Söderblom, regementspastor Schröderheim, kyrkoherden Lindskog och professor Santesson — bland jarösterna kyrkoherdarna Hallberg i Stockholm och Holm i Göteborg samt pastor Gustav Ankar. Men dessutom ha ett par kvinnliga teologie kandidater uttalat sig för och därmed brutit den långa tystnaden från det håll som saken mest av allt angår. Naturligtvis måste då genast tilläggas, att den första och även främsta bland dessa, författarinnan Emilia Fogelklou, icke kan räknas till ja-rösterna — något varåt man också på prästerligt håll gett en i någon mån missriktad tydning. Ty hennes inlägg — ett pregnant vittnesbörd om en genomlevad ståndpunkt — grundar sig visst icke på någon statskyrklig motvilja mot saken, utan framgår ur en helt annan syn:

»Om statskyrkan öppnar ämbeten för kvinnor, så betyder detta ingenting mindre än att ämbetsynpunkten undergrävas av personlighetssynpunkten och att det patriarkaliska systemet avlöses av något nytt — i det fallet är pastor Schröderheims m. fl:s uppfattning ofrånkomligt konsekvent. Från kyrkans sida bleve ett upptagande av kvinnorna som likvärdiga ämbetsutövare ett bestämt avståndstagande från kyrkligt-traditionella synpunkter till förmån för den rent evangeliska beståndsdelen i henne.» — Men om Emilia Fogelklou ändå icke ser någon fördel i denna reform ur rent religiös synpunkt, så beror det på att hon överhuvud icke tror på vad hon kallar kyrkokonsolideringens väg, som har sitt extremaste uttryck i katolicismen, utan snarare väljer den religiösa personlighetstankens väg, sådan den starkast yttrar sig i kväkarsamfundet, som lever utan sakrament och prästerlig organisation. Säkert passar det också in på många kvinnors själsläggning, när hon frågar om inte kvinnorna inför utsikten att få ikläda sig mässkrud, rituellt förpliktelse och själavård av den ämbetsmässiga arten skola komma att säga som David, när Saul erbjöd honom sin tunga rustning: »jag kan inte gå i detta, ty jag har aldrig försökt sådant.»

Men passar också detta in på de flesta kvinnor, så finns dock de, som tro på vår kyrkas möjligheter att just i dessa dagar vara en förmedlande länk mellan de extrema motsatserna och som dessutom inom sig känna just den inre kallelse, utan vilken prästämbetet blir en parodi av sig självt. Teol. kand. Maria Cronquist betonar, att de kvinnliga prästerna aldrig komma att bli många. De få alla en manlig prästs svårigheter att möta: den skarpa och oförstående kritiken eller den kritiklösa beundran, faran att förslöas genom det ständiga sysslandet med andliga ting etc. »Och lägg så härtill, att kvinnorna här ha oplöjd väg

Klar, uppslagsrik och roande som alltid utreder dr Lydia Wahlström här frågan om kvinnor som präster, en fråga som nu på nytt blivit brännande genom ett prästerligt anatema. Dr. Wahlströms personliga erfarenhet är f. ö. att man mångenstädes i församlingarna hyser ett sympatiskt färgat intresse för frågan. Än från den ena platsen, än från den andra anmodar man henne att hålla föredrag och hävda sina synpunkter.

och till en början skulle bli betraktade med mycken vidrig nyfikenhet och sensationslystnad och från en del håll mötas av en kritik vilken aldrig bleve mätt. Den kvinna som trots detta, verkligen ger sig in på prästbanan, torde dessförinnan ha övervägt den saken både en och två gånger. — — Icke alla män äro lämpade till präster, det vet var och en, icke alla kvinnor heller. Det är den mannen eller den kvinnan kallelsen gäller, icke män och kvinnor i allmänhet. Och så må kyrkan med tacksamhet ta emot alla villiga krafter — de torde tyvärr ej bli besvärligt många — i tro på att Gud handlar i historien även nu, och tryggt lämna åt honom att med livets hjälp sköta sällningen av lämpliga och olämpliga.»

Det är också den synpunkten som domprosten Rodhe i Lund, författaren till de sakkunniges betänkande i frågan, på sitt försynta, fräsvia sätt framför alla urgerar. Han betonar, att man alltid från kyrkligt håll varit tacksam för varje ung man som haft håg för prästkallet, och att det icke finns något principiellt skäl att avvisa en kvinna som har samma håg. »Från kyrkans egen synpunkt måste det te sig som en miss-hushållning, om hon icke skulle utnyttja den dynamiska kraft som ligger i ett med fallenhet förenat kallelsemedvetande». Och han tillägger att ansvarskänslan inför någonting dylikt kommer att väga tungt gentemot obenägenheten att beträda nya vägar. — Skulle det riktas någon kritik mot redigeringen av den lilla skriften, skulle det vara den, att man icke låtit dylika ord inflyta in extenso. Men det får väl komma i nästa upplaga, vilken säkert inte kommer att länge låta vänta på sig, då boken efter vad jag själv varit i tillfälle att konstatera, flitigt anlitas både av vänner och motståndare.

Det är heller inte tvivel om att icke frågan om kvinnan som präst faller framåt för varje gång den möter något prästerligt eller lekmanmässigt anatema. Den kan inte klubbas ned, även om klubban skulle vara en biskopskråka, därför att själva diskussionen i och för sig har en stor betydelse i religiöst avseende. Jag har redan i min nyligen utkomna bok, Bland nutida jesuiter och hugenotter, påpekat, att den kommer att tvinga oss att klara upp vår egen situation och ytterligare inskräpa ett par protestantiska grundsanningar: det lutherska prästbegreppet och sakramenternas rent andliga innebörd. När man frågar varför

kvinnorna behöva tillgång till prästämbetet, när de redan ha möjlighet både att tala från predikstolar och att utöva hur mycken enskild själavård som helst, då måste man svara med en genfråga: varför de inte skulle kunna få rätt att giva nattvarden åt de sjuka som de besökt eller att konfirmera de barn, som de undervisat? När man, som vår biskopskonferens av 1920, vill i stället för prästämbetet för deras räkning tillskapa en »erkänd kvinnlig kyrkotjänst, parallell med diakonissans men teoretisk, nämligen till komplettering av prästens arbete i predikan och inre mission», så måste man givet fråga sig varför dylika kvinnliga kyrkotjänare skulle vara någonting mindre anstötligt än kvinnliga präster. På dessa motfrågor ges i själva verket endast ett svar: man anser att, kyrkofolkets uppfattning enligt prästens uppgift är delad i en sakramental altartjänst och en intellektuell predikstoltjänst, av vilka den sistnämnda men inte den förra skulle passa för kvinnor. Vi fråga då varpå denna tudelning grundar sig, och man svarar oss, att den vilar på känslöskäl, sammanhängande med en vördnadsvärd kyrklig tradition, som man inte ostraffat får rubba. Eller som det nyligen hållna prästmötet i Norrköping uttrycker sig: »Troheten mot den totalåskådning, som möter oss i den heliga skrift och en obruten fast tradition, bjuder att förhålla sig avvisande i denna fråga.» När man då åberopar sig på Pauli ord i Galaterbrevet: »här är icke jude eller grek, här är icke träl eller fri, här är icke man eller kvinna, utan alla ären I ett i Kristus», så svarar man från prästerligt håll, att Paulus är en lika stor auktoritet, när han i Korinterbrevet förbjuder kvinnan att tala i församlingen. Det är endast kvinnosakskvinnorna som av politiska skäl, för att förverkliga sitt abstrakta likställighetskrav, göra en oorganisk åtskillnad mellan den Paulus som förefaller dem »frisinnad» och den Paulus som är »omodärn». Och med dessa argument anser man frågan avförd ur räkningen.

Inte dock felaktigare. Ty vadan denna oorganiska åtskillnad mellan kvinnosakskvinnor och kyrkofolk? Visserligen ha åtta av de tretton diskussioner eller föredrag, som i denna fråga hållits på olika orter i vårt land, anordnats av Fredrika Bremer-förbundet, som obestridligen är en kvinnosaksförening. Men denna förenings ledare-personligheter ha alltifrån Sophie Adlersparres dagar på 1880-talet varit bärare av samma religiösa intressen som i så rikt mått behärskade Fredrika Bremer själv. Och bland dess medlemmar finnas många, både i huvudstaden och ute i bygderna, som genom personligt deltagande i församlingsarbetet ha gjort sig lika förtjänta av att räknas till kyrkofolket som någonsin de vilka våra motståndare åberopa sig på. I sanning, det vore intet gott tecken för vår svenska kyrka, om man till kyrkofolket endast kunde räkna sådana som obetingat accepterade alla kyrkans traditioner, utan att någonsin komma med några reformkrav! Och vad beträffar de båda Paulustyperna, så gäller det icke här att tilläventyrs spela ut någon »modärn» apostel mot

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRÄMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

SVENSKA KVINNOR HÄLSA KRONPRINSESSAN

ÄNNU EN RAD HYLLNINGAR OCH ÖNSKNINGAR GENOM IDUN.

Måtte Sveriges kronprinsessa i sitt nya hemland få i rikaste mått njuta hemlivets lycka samt vinna folkets förtroende och kärlek.

Kristin Spens.
Landshövdingka i Jönköpings län.

Ett nytt land, ett nytt folk — uppgiften är måhända svår, men den är stor. Den öppnar oanade möjligheter för den, som med hjärtats förståelse vill lyssna till de innersta tonerna i ett folks själ. De nationella egenarterna ha de djupaste rötterna i landets natur och ur densamma har spirat mycket av det, som lever i ett folks själ och på dess läppar i sång och saga, i den kultur, de traditioner, som århundrade efter århundrade byggt upp. Den enskilde formas av det omgivande, så ock folken.

Må Eders Kunglig Höghet bli förtrogen med vårt lands natur — då skall Eders Kunglig Höghet även förmå att lyssna till tonerna i det svenska folkets själ.

Detta är den önskan, som går till Eders Kunglig Höghet från oss i Östergötland, de bördiga åkrarnas, de djupa skogarnas, de rika minnenas bygd, där det lever ett trofast släkte, som i medvetande om sitt eget värde känner att arv förpliktar.

Alice Trolle.
Landshövdingka i Östergötlands län.

Måtte de många svenska kvinnornas varma tankar och goda önskningar, som strömma Eders Kunglig Höghet till mötes vid beträdandet av det nya hemlandets jord, av Eder förnimmas som en välkomsthälsning med tillönskan om hemmets lugna, glada lycka i fursteboningen, där Eder ädla personlighet, varom ryktet fört bud, måtte lysa som ett föredöme för landets kvinnor.

Anna Rydin.
Landshövdingka i Gävleborgs län.

Må Eders Kunglig Höghet vid ökad kän-

Vi fortsätta här publicerandet av de goda önskningar till kronprinsessan Louise, vilka genom Idun komma att överräckas henne i en textad adress.

nedom om det svenska folket allt mer fatta kärlek till detsamma; dess kärlek kommer att möta.

Elisabeth Roos.
Landshövdingka i Gottlands län.

Måtte det förtroende och den kärlek, som vi vördsamt vilja bjuda Eders Kunglig Höghet ytterligare befästa den hemmets rika lycka, vilken vi varmt hoppas skall bliva Eder och göra Edert arbete, Edert livsverk i vårt älskade Sverige, rikt på välsignelse, framgång och glädje.

Marianne Ekman.
Landshövdingka i Skaraborgs län.

I de varma välkomsthälsningar, som allt Sveriges land i dessa dagar ägnar Hennes Kunglig Höghet kronprinsessan Louise, deltaga kvinnorna i Kronobergs län av fullaste hjärta. Må lycka och sällhet i rikaste mått möta Hennes Kunglig Höghet i det nya hemlandet!

Maria Hammarström.
Landshövdingka i Kronobergs län.

Till Kronprinsessan Louise en underdånig och hjärtlig tillönskan om glädje och välgång i det nya hemmet och fosterlandet.

Signe Nilsson.
Landshövdingka i Kristianstads län.

Måtte Sverige bliva vår kronprinsessa lika kärt som det gamla fosterlandet.

Karin Kvarnzelius.
Landshövdingka i Kopparbergs län.

Min innerliga önskan är, att kronprinsessan Louise i sitt nya hemland under

soliga sommardagar på Sofiero ville lära känna vår gamla bygdeslöjd och med intresse följa den rörelse som arbetar i dess fotspår.

I denna vackra kvinnogärning fläta flitiga händer med vördnadsfull tillgivenhet banden mellan fursteboning och bygd och folk.

Lissie Möller.
Direktris för Malmöhus läns Hemslöjdsförening.

Måtte vår kronprinsessa finna vägar till dem, som i det nya fosterlandet behöva hennes hjälp och därav röna glädje och tillfredsställelse i rikligt mått.

Gertrud af Klintberg
Ordförande i Stockholms fattigvårdsnämnds delegation för beviljande av understöd samt 2:dra distriktets pensionsnämnd.

Ebba Wedberg
Ordf. i Stockholms fattigvårdsnämnds delegation för beviljande av understöd, sektion B, samt föreståndarinna för F. W. O. centralbyrå.

Till kronprinsessan Louise gå varma tankar och önskningar, då hon kommer till Sverige för att en gång bli dess drottning. Vi se i henne den kloka, varmhjärtade kvinnan som kommer att sprida sol-ljus i sitt hem och som har intresse för all verksamhet i vårt land. Och att den svenska konsten, som är ett av uttrycken för nationens ideella strävanden, skall skänka henne glädje samt finna förståelse och kärlek hos henne, är min uppriktiga önskan.

Den vackra blicken, som jag ännu blott känner från bilderna, skådar säkert gärna in i skönhetsens, hugskottens och fantasins rike och där hoppas konstnärerna få hälsa den unga furstinnan av hjärtat välkommen.

Alice Nordin.

någon »föråldrad», utan det gäller helt enkelt att ta reda på var Paulus står sin herre och mästar närmast, och var han endast böjer sig för en hednisk och judisk tradition. Det är icke svårt att utfinna detta, om vi å ena sidan betrakta den antika värld, där kristendomens vagga ståt, och å andra sidan lyssna till Kristus i hans beröring med kvinnor. Men Kristus har aldrig kallat kvinnor till apostlar? — Nej hur skulle han i all rimlighets namn kunnat göra det i en värld, som ålade juden att varje dag tacka Gud för att han inte blivit en kvinna, och som förnekade den grekiska modern att själv uppfostra sina barn och gav den romerske husfadern rätt att döda sin hustru? Vem kan egentligen förtänka Paulus, att han som född jude, men på samma gång romersk medborgare med grekisk bildning, icke kunde motstå de överväldigande inflytelserna från konventionen i denna värld där han levde? Vi få icke av lärjungen begära den suveräna frihet från sed och tradition som besjälade mästaren, när han gentemot fariseerna vågade bestrida den dubbla moralen och gentemot sadduceerna de lösliga äktenskapsskiljsmäsorna.

Men inför denna antika konvention med dess minst sagt grumliga ursprung är det som Sveriges prästerskap obetingat tycks

vilja böja sig, om man finge tro på den föregivna enhälligheten i Norrköpings prästmötes-resolution! Om man konsekvent vidhölle den ståndpunkten till kyrklig tradition, skulle det inte se väl ut för reformationens kyrka i vårt land. Om Olaus Petri handlat efter dylika grundsatser, så hade inte detta prästmöte kommit till.

Än kyrkofolkets konservatism då? Man kan väl icke mot deras uttryckliga önskan vilja påtvinga dem kvinnliga präster? — Nej, men man borde kunna begära, att deras ledare insåge, att det känslomotstånd, av vilket de göra ett så stort nummer, i själva verket är en kvarleva av den katolska tadelningen mellan offerprästens tjänst vid altaret såsom förmedlare av magiska krafter åt sakramenterna, och den självavärdande verksamhet, som den protestantiska församlingen kan anförtro åt varje sin medlem. Motståndet mot kvinnliga präster gör sålunda omedvetet den katolska åskådningen den största tjänst. Det är för att gå hedniska, judiska och katolska föreställningar till mötes, man avvisar kvinnans krav på tillträde till den plats, där hon, som domprosten Rudhe uttrycker sig, »har de rikaste möjligheterna att arbeta i kyrkans religiösa uppgift», det ämbete som esamt kan ge henne både den starkaste auktoriteten och det starkaste ansvaret i kyrkans tjänst.

Vi behöva emellertid alls icke taga motståndet tragiskt. Det är icke på långt när så enhälligt som det kan se ut: vi ha gott om både äldre och yngre präster, och detta just bland de mest betydande, som fullt behjärta vårt krav. Och vi ha ingen brådska, det är så långt ifrån, att sakens vänner skulle vilja på enbart politisk väg genomdriva sin mening, att vi tvärtom ha full användning för väntetiden, att sprida upplysning därom. Ty jag upprepar här vad jag så ofta sagt förut: detta är icke i första hand en kvinnosaksfråga — icke mera än kvinnans rätt att bli diakonissa, sjuksköterska eller läkare varit det. Varje fråga som rör kvinnor, måste ju sägas höra dit, och därför även dessa, men det är icke först och främst som eftersträvansvärda rättigheter för kvinnan de en gång ståt under övervägande, utan som ansvarsfyllda uppgifter i mänsklighetens tjänst. Och får församlingens verkliga intresse vara den förhårdande synpunkten, när det gäller kvinnan som präst, så är det ingen fara för att vi behöva vänta på reformen längre tid än den behöver för sin mognad.

Lydell

Sorterade Napolitaines:

Palmersy, Mjölk, Grädd-Krokantchoklad
i originalförpackningar à Kr. 1.—.

VILLA MADONE. AV ANNA LENA ELGSTRÖM

(Forts. och slut.)

— Ja, en mörk, smärt gestalt, försvinnande in i speglarnas djup, just då jag öppnade grevinnans dörr sent en afton.

Det var så min sjukdom började — denna underliga tid av dröm och yrsel, omväxlande med glimtar av oviss verklighet, vilken nu ligger bakom mig likt en dimbank. Jag letar mig bara långsamt tillbaka ut till ljuset och livet igen.

Långt efter sedan hon gått till vila hade jag suttit uppe för att sluta hushållets räkenskaper. Omsider var jag färdig, och skulle just gå till sängs jag med, då jag, just som jag drog för gardinerna i mitt rum, fick se ett ljus glimma till i ett av de översta fönstren i det tillbommade hotellet bredvid oss, ni vet. Jag stannade helt häpen med gardinen i handen. Jag visste ju att hotellet stod alldeles tomt och öde; senast samma dag hade jag lagt märke till de tjocka järnkettingar, vilka, då som nu, voro spända över alla ingångar. Medan jag stod där och stirrade slocknade ljuset lika hastigt som det glimmade till. Jag sade mig att det måtte varit en synvilla och gick till sängs. Men jag hade inte sovit många minuter, innan jag åter vaknade vid ett rop från grevinnans rum — Victor! Ljöd det — Victor!

Hon talade ofta i sömnen och det namnet — namnet på hennes forne man — hade jag ofta hört henne ropa i drömmen. Men aldrig med denna fruktansvärda intensitet. Likt en djup suck av bristande ångestfull lycka, ljöd det genom det tysta huset. — Jag glömmer det aldrig! Darrande hade jag störtat upp och ned för trappan; jag trodde naturligtvis att hon var sjuk och tänkte alltså inte på att knacka, utan sköt bara upp dörren.

En liten nattlampa brann som vanligt på en liten, låg stol bredvid sängen, vilken på det sättet låg i skugga. Jag såg naturligtvis genast dit, och skulle inte märkt någonting i spegeln, om inte ljuset glimmat till i den — så där, ni vet, som ett ljus flämtar till, när man öppnar en dörr. Det var då jag såg gestalten försvinna långt, långt borta i ett drömligt fjärrperspektiv. Jag stod alldeles stel av fasa för en sekund. Men i nästa ögonblick hade jag tagit mitt förnuft till fånga. Jag rusade fram till alkoven, där grevinnan förvarade sina klänningar. Dess vägg bildade en skarp vinkel mot sängen, och det var i avspeglingen av denna fördjupning han skymtat. Men innan jag hunnit undersöka den närmare ropade grevinnan häftigt på mig från sängen. Vad var det? Varför såg jag så vild ut? Hade hon ropat igen. Hon hade sovit och drömt — ingenting annat.

— Var det då ni började misstänka henne?

Holländskan hade oförmärkt kommit ut på balkongen bakom oss. Hennes hårda röst skar sig plötsligt in i nurse Marions berättelse, att vi bägge ryckte till — jag helt schockerad. Så ovänlig syster Henriette lät, som om hon menat något underförstått, något obehagligt — Gud vet vad — min lilla söta nurse Marion hade helt plötsligt blivit alldeles dödsblek.

I den fängslande novellen har tidigare berättats om hur hjältinnan hyrt sig en vacker villa, vars sovrum är en sal med en rad speglar, i vilka det stundom skymtar mystiska vinkande gestalter. Som sjuksköterska hos hjältinnan tjänar Marion, som även varit anställd hos den förra ägarinnan, samt holländskan syster Henriette. En dag berättar nurse Marion för hjältinnan om vad som skett i huset tidigare. En dag hade hon, förtäljer hon, i en av speglarna sett bilden av en man. På denna punkt slöt berättelsen i förra numret.

Men hennes ton var helt mild och vardaglig, då hon svarade — Nej syster, men jag visste inte vad jag skulle tro — alkoven... — Ja alkoven? instämde jag — Hur hänger det egentligen hop med dem...?

Det stod visst skrivet i stjärnorna att vi alla skulle uppföra oss besynnerligt denna eftermiddag. Nu var det holländskans tur — hon trädde emellan oss, så hastigt att hon välte omkull kakstället. Men utan att bry sig om de kringrullande tårtorna, började hon en, som jag tyckte, mycket omotiverad föreläsning för nurse Marion. Hon skulle tänka på Mademoiselles nerver. De voro verkligen inte nog goda att leka med. Så mycket som Mademoiselle redan inbillade sig.

— Tala om den naturliga förklaringen, sade hon högljutt, alldeles purpurröd av vrede. Ni kanske inte tror det, men jag vet den lika bra som ni, och som mademoiselle själv skulle veta, om hon varit här förra året, då den skandalen var allmänna samtalsämnet! Grevinnan var nämligen en spion! Och att hon kommunicerade med ingen mindre än sin forne make, vilken genom en serie märkvärdiga knep gång på gång lyckats ta sig över ita-

lienska gränsen! Väl här höll han sig dold i det obebodda hotellet, och kom ibland om nätterna över till villa Madone. Det var alltså bara honom miss Marion såg, och inget spöke.

— Ni fördärvar min historia, sade engelskan, med ett darrande leende, mera likt en stel grimas. — Jag hade velat berätta den på mitt eget sätt.

— Det kan jag tro, svarade syster Henriette på det mest ohövlige sätt. Äntligen flammade nurse Marion upp. Jag märkte det med lättnad. Varför skulle hon sitta och låta »la Gendarme» kujonera sig, hon också!

— Vad menar ni, sade hon med darrande röst, resande sig i hela sin smärta, lilla längd med doket fläktande likt vinglar kring sitt rödblonda hår, så darrade hela flickan av rättmätig vrede.

För en gångs skull tycktes holländskan falla undan. — Jag vill visst inte fördärva historien för er, sade hon honungslent. — Tvärtom jag vet verkligen vissa detaljer, som göra den ännu verkningfullare.

Hur hade jag kunnat tro att hon gav sig? Tvärtom, hennes röst var idel giftig galla, då hon fortsatte: Jag har nämligen hört — fast det nog är bara skvaller — att det var en ung dam som angav tysken. Han var visserligen spion, och hans hustru hade åtagit sig att hjälpa honom. Men i verkligheten var det ju så att de stackars olyckliga varelserna icke kunde leva utan varandra och betalade vilket pris som helst för att få träffas. Den unga damen, som av en slump kommit deras hemlighet på spåren, hjälpte dem först men — fast, naturligtvis är det bara skvaller — snart började hon bli så förläskad i den ståtliga greven och så svartsjuk på hans hustru, att hon gick till polisen och angav den stackars grevinnan. Hon lär ha trott, att greven redan givit sig iväg. Men det var ett misstag. Då polisen omringade huset, funno de greven hos sin hustru och förde bort honom, men läto henne stanna kvar under bevakning av ett par poliser. De ansågo henne nämligen så pass ofarlig, att de väl knappast, även om hon inte gått rättvisan i förväg, skulle tillämpat något strängare straff på henne. Greven blev däremot skjuten i daggroningen morgonen därpå. Den utgång hennes svek fick, lär ha gjort angivskan nästan eller helt och hållet vansinnig för en tid. Hon brukade irra omkring i villa Madones trädgård och vrida händerna och gestikulera som en galning...

Nurse Marion tog ett steg fram mot holländskan men stannade lika plötsligt.

Hon sade ingenting hon blev bara vitare och vitare, där hon stod och stirrade på henne.

Men nu hade jag fått nog. — Mina damer, sade jag, resande mig och darrande jag med, ni få ursäkta mig om jag bryter upp vårt lilla thé.

Ni äro båda alltför nervösa för att fortsätta ert samtal — det tål åtminstone inte mina nerver vid.

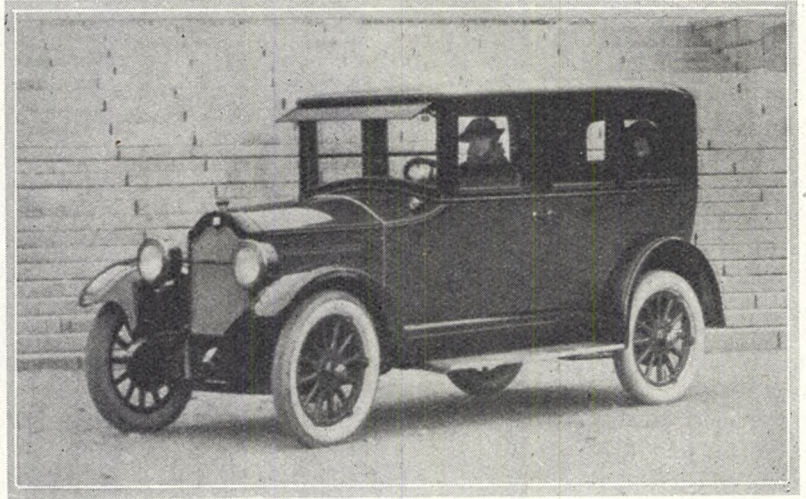
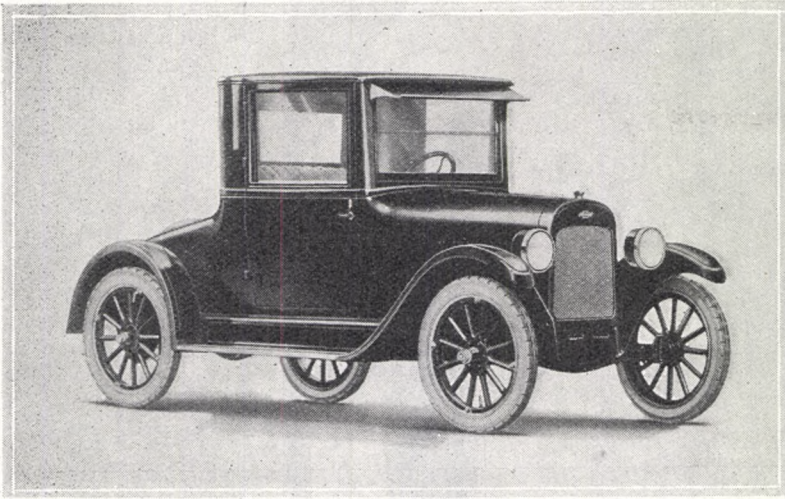
(Forts. sid. 1099.)

Tyska exkronprinsessan Cecilia, som i dagarna återfått sin make, efter fem års påtvingad skilsmässa.

K V I N N A N O C H B I L E N

»DEN BIL KVINNAN VILL HA, DEN KÖPER MANNEN.»

T. v. en modärn trevlig bilty, t. h. en käck stockholmska, som själv kör sin täckta bil.

UNDER DE TJUGO ÅR, SOM FÖRflutit sedan de vårdagar 1903 då i den gamla Idrottsparken den första svenska automobilutställningen ägde rum, har automobilismen erövrat vårt land så helt, så snabbt och så grundligt, att ingen annan rörelse på -ism kan tänka på att upptaga någon tävlan. Utställningen i "Parken" tilldrog sig helt naturligt ett oerhört intresse, som kanske nådde sin kulmen då nuvarande kungen, då kronprins, åkte varv efter varv runt cementbanan för att prova de olika vagnarna...

De båda decennier, som gått sedan dess, ha automobilfabrikanterna utnyttjat till det yttersta och det har icke funnits, och finnes för övrigt ej heller nu, någon ände på deras ständiga jagande efter förbättringar och nya uppfinningar i avsikt att göra vagnarna elegantare, mera ändamålsenliga samt — billigare. Just i dessa dagar börja fabrikanterna sända ut de första exemplaren av 1924 års modeller och man får nya tillfällen att häpna över denna jätteindustris hart när otroliga livskraft. Vad man tills dato varit i tillfälle att se av 1924 års automobilmodeller ger vid handen, att vagnarna alltjämt bli allt solidare byggda, att deras konstruktiva detaljer oavlättligt förbättras, samtidigt som deras pris sjunka. En förstklassig vagn kostar nu ungefär tredjedelen mot för fyra-fem år sedan.

Vårt land liknar i automobilhänseende alla andra länder däri, att intresset för och uppskattningen av bilismen ständigt vidgas, men skiljer sig kanske främst däri, att man hos oss utnyttjar vagnarna annorlunda än i de flesta andra länder. I Amerika säljas f. n. c:a 65 % täckta men blott 35 % öppna vagnar, medan i vårt land de öppna vagnarna äro i en förkrossande majoritet, vi skulle tro c:a 95 %.

Vi här hemma ha ännu icke lärt oss till-

Iduns ungdomsföreställningar

på Kungl. Operan taga nu åter sin början för denna säsong. Den 16 d:s uppfördes "Mignon", som ju är ett idealiskt ungdomsprogram. Biljettpreisen till dessa föreställningar äro för skolungdom endast hälften av de vanliga.

räckligt uppskatta den täckta bilens stora fördelar under alla förhållanden, i alla väder och för alla ändamål. I Amerika, på landsvägarna lika väl som på gatorna, ser man ytterst få öppna vagnar, och är vagnen öppen, så är i regel suffletten uppslagen. Man anser nämligen, att man är bättre skyddad mot sol och vind, mot regn och kyla på det viset än om man åker i den helt öppna vagnen. Vi svenskar däremot anse det mera "sportmäsigt" att åka i öppen vagn och en och annan bland oss vill nog dessutom gärna visa sin ofta dyrbara, men sällan vackra "fullständiga bilekipering".

Tidigt i våras arrangerade de ledande bilfirmorna tvenne demonstrationsveckor för täckta automobiler och uppmuntrade av de då vunna erfarenheterna ha de nu beslutat att genom utställningar i sin resp. butiker under tre veckors tid för den stora allmänheten på-

Innisfree.

En dikt av W. B. Yeats, översatt av Karl Asplund.

Vi återge här en liten vacker och innerlig sång av den irländske skalden och dramatikern W. B. Yeats, vars namn mer än en gång varit på tapeten i samband med Nobelprisens utdelande.

Dikten är översatt av Karl Asplund och har publicerats i den vackra lilla antologien av Asplund och Silfverstolpe, "Vers från väster".

Jag vill stå upp och vandra, vill gå till
Innisfree
och bygga mig en stuga av läkt och av ler,
så nio rader böror och odla eget bi
och i den tysta gläntan slå mig ner.

Och där skall friden komma, den skall komma
som en gråt
av dag ur morgondimman, när syrsan sjunger
skyggt,
var natt är full av silverljus, var dag av purpurståt
och kvällen full av hämplingarnas flykt.

Jag vill stå upp och vandra, ty dag och natt
mig när
små vågors kluck mot stranden som slag av
silverhamrar.
Om jag på vägen vandrar och på gråa gator
går,
jag hör det, hör det djupt i hjärtats kamrar.

visa den täckta vagnens företräden framför den öppna. Man behöver ju ej heller söka länge för att finna några av dessa fördelar. Tänk t. ex. på huru behagligt och bekvämt det är att icke behöva klä sig annorlunda för bilfärden än för en vanlig promenad på gatan, att kunna färdas mellan sina kunder, på visiter eller till middagsbjudningen och teatern utan att riskera få sin toalett derangerad av tunga ytterplagg.

Det finns väl knappast någon modern dam, som inte anser bilåkning, som det roligaste, hon vet, och allt flera damer lära sig numera själva köra bil — ibland sin egen, oftare sin makes. Så länge frun och döttrarna bara sitta som snälla passagerare i familjefaderns vagn, se de nog i allmänhet mest till bilens exteriör och hålla fasligt styvt på, att vagnen skall vara "verkligt flott" i linjerna, men från den dagen, då de själva börja köra den, sätta de också värde på att bilen är praktisk och så inrättad, att föraren både har det bekvämt och bra ordnat för sig, samtidigt som han också kan få njuta en smula av landskapets skönhet. Och föraren en "hon", är givetvis den heltäckta bilen ojämförligt mycket behagligare att köra och att sitta i än den öppna vagnen.

Våra damer ha fått upp ögonen för bilismen och de intressera sig redan nästan lika intensivt som herrarna för "vad-det-är-för-märke" på den eleganta bilen och på den mindre skönt formade. Då herrn i huset nu för tiden går att köpa en bil, vill frun gärna vara med, ty hon har fullt klart för sig, att bilen är en ur många synpunkter rätt viktig möbel. För bilfabrikanterna gäller det att väcka intresset för deras fabrikat genom ständiga nya finesser, ty de veta väl, att den automobil, kvinnan vill ha, den köper mannen.

WLADIMIR VONESS.

Ett julförberedelsernas nummer

blir Iduns nästa. Numret kommer i rätt stund för var och en som nu börjar eller åtminstone planerar sina julbestyr av det ena eller andra slaget.

Ett utmärkt stärkande medel,

tillverkat med stöd av nyare vetenskapliga erfarenheter, är järnmedicinen Idozan. Förener hög järnhalt med en utmärkt sammansättning, varigenom snabbt och överraskande resultat erhålles, på samma gång som Idozan blir billigast att använda. Mycket välsmakande och oskadligt för tänderna. Rådfråga läkare. Fås på alla apotek. Nedsatt pris Kr. 3. 50.

IDOZAN
FÖRNÄMSTA JÄRNMEDICIN

FRÅN HÖSTMODETS ESTRAD

DET KAN INTE förnekas: intresset för modet och dess kapriciösa metamorfoser har sällan varit större och sällan behärskat vidare kretsar än just nu, sedan fabriker i de flesta av de f. d. krigsländerna åter kommit riktigt i gång. Man endast häpnar över den mångfald nya tyger, som sett dagens ljus, exempelvis i Frankrike, höstsäsongen 1923. Crêpes Fausta, tartare, velours, smyrne, miramar, antinea, milbourg, rips ondulé, cotlé, se här några av de nya namn som skola animera köplusten! Dessutom återse vi även våra »gamla vänner», moaré, taft, marocain, brokad, sammet och georgette, liksom rika variationer av guld-, silver- och spetstyger i de nya modellerna.

Höstsäsongens egentliga modefärger äro: alezan brûlé, chèvrefeuille, loutre, noisette, feuille morte, jonc, daim, alla utgörande olika nyanser av grått och brunt.

De representativa modehusens i Wien och Paris senaste créations utmärka sig genomgående för en distinguerad smakfullhet. Bland de för svensk smak mest tilltalande, kunna avgjort framhållas nobla och stilrena promenaddräkter, som aldrig sakna pälsbesättning, samt mörka mellanklänningar i ylle, sammet och crêpe de chine.

Fyra typiska höstmodeller: Fr. v. en promenaddräkt i svart ylle med zibet kring hals och ärmar, en stilklänning i mattblå taft med en bred silverspets, en mellanklänning av brun marocain med 60-tals volang samt en brun sammetsaftonkappa från Wien med i tyget intryckt vackert guldmönster och kantad med pälsverk.

En promenaddräkt i svart ylletyg, endast garnerad med zibet, kring hals och ärmar, tyckes typisk för årets nya dräktmodell, som f. ö. karaktäriseras av trekvartslång, rak, åtsittande kapp utan skärp, samt lång och ganska snäv kjol. Utsökt vacker ter sig en dylik modell i mörkblått, med skräddarmässiga sidvådor, garnerad med diskreta guldbroderier, samt krage och manschetter av skunk, det långa livet i brocherat guldtyg.

Aftonklänningarna variera i legio. För att blott nämna en stilfull modell: rak svart georgetteklänning utan ärm, med

underklänning av silvertyg och ett arrangemang av sydda sidenrosor kring midjan. Övriga de stora toaletterna bäras fortfarande klockformiga capes av svart silkes-sammet, med stor, pösig, rynkad krage. Årets verkligen raffinerat enkla garneringar utgöres främst av pälsverk: mouflon, mullvadd och kanin äro härvidlag favoriserade. Med förkärlek användes även ett flossaktigt ylletyg i grått eller brunt, dessutom broderier, samt små vita kragar och uppslag.

SHORT-CUT.

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

”Jag kallar mina hembiträden vid namn, men behandlar dem som fröknar.”

Här ett synnerligen förnuftigt inlägg i frågan om våra hembiträdens titulering:

Min tid tillåter mig inte att göra ett så sakrikt inlägg i denna fråga, som jag egentligen har lust till, men jag ber att ändå få göra några påpekanden. Först vill jag bekänna att enligt min mening bör bildningsstrecket vara avgörande, när det gäller rätt till frökentitel för en ”tjänande syster”. Var skulle eljest gränsen dragas? Eller det skall kanske inte finnas någon? Skall liberaliteten inskränkas till städerna? Nej, det låter sig inte göra, ty det vore orättvist och inkonsekvent. Tjänstflickorna på landet ha lika stor rätt att tituleras fröken som sina systrar i städerna, alltså även om de skulle syssla med mjölkning och ladugårdsarbete. Men skulle åter ej detta sår deras manliga kamrater? Herr Jönson i drängstugan och herr Nilson, ryktaren, skulle säkerligen inte tillåta längre, att man kallade dem Lars och Anders, om de fingo klart för sig, att detta var kränkande — — — ”sitt eget förnamn — det bör man ju ha rätt att härska

över framför allt”. — På landet existera inga titlar för de ogifta kvinnorna. De ha den seden, i mitt tycke vacker och naturlig, att kalla var andra vid förnamn. Vore det nu inte att driva det svenska titelraseriet in absurdum att genast belägga en lantflicka med frökentitel, så snart hon toge anställning som hembiträde i stad eller på landet? Jag tror inte ens att stora flertalet skulle tycka om det. ”Eda” och den av henne omnämnda Ingrid föregiva sig representera ”folkets röst”. Männe det inte är något för djävvt? Var och en dömer efter sin synpunkt, men denna är betingad av vars och ens individuella läggning. I motsats till ”Eda” sörjde jag över — när jag helt ung kom ut i världen till främlingar — att aldrig få höra mitt dopnamn. Jag skulle varit riktigt tacksam, om jag sluppit att höra det stela, opersonliga fröken, vilket gjorde mig till en annan människa, som jag inte kände igen. —

I mitt hem äro tre jungfrur (ursäkta, men det är bara för omväxlings skull!) anställda. Vore det inte litet tungt att säga t. ex. ”Fröken Månsson, var snäll och bed fröken Jönsson och

fröken Nilsson komma in till mig ett slag?” Och hur skulle förhållandet till familjens barn bli? Även i mitt barndoms hem funnos samtidigt tre jungfrur, vilka kvarstannade där respektive 14 och 15 år. Vi barn voro mycket fästa vid dem. Hanna, Elna och Anna. Två av dem voro systrar. Jag undrar, hur förhållandet skulle blivit, om vi tvingats att kalla dem fröken Persson och fröknarna Andersson. — Jag vill sluta med det enkla förslaget. Kalla andras hembiträde fröken, om ni så vill, men behåll den goda vanan att kalla edra egna vid förnamn! Det vore att gå händelserna i förväg, att redan nu tvångsreformera på detta område. För min egen del tvekar jag inte att för främlingar presentera min utmärkta kokerska, som är hos mig sedan 13 år, för fröken. Själv kallar jag såväl henne som hennes två kamrater vid förnamn — men, mina damer, jag behandlar dem, som om de vore fröknar och detta är inte ett antaget sätt utan beror därpå att jag hyser aktning både för dem själva som personer och för det utmärkta sätt, på vilket de alltid uträtta sitt arbete. ”X.”

KOSTYMER BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB • GÖTEBORG

5:—

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:—

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

HEDVIG FRIBERG.
Fröken, Mariestads äldsta in-
nevånare.
100 år den 4 nov.

SELMA BROGREN.
F. Mollén, Uddevalla. Har i
över 30 år varit oldfru vid
Lysekils Badhusbolag.
75 år den 16 nov.

JULIA JAHNKE.
Fru, F. Operasångerska, nu
sufflös vid K. Teatern.
50 år den 8 nov.

ELSA ALKMAN.
Författarinna, Teckomatorp.
Maka till apotekare O. E.
Alkman.
45 år den 18 nov.

**INGEBORG WETTER-
GREN.**
Fröken, Textilkonstnärinna.
Arboga.
45 år den 20 nov.

CLARA LACHMANN.
Har i efterlämnat testamente
donerat 1,4 milj. kronor "för
främjande av den skandina-
viska samkänslan".

MATHILDA MALMSJÖ †.
Fröken, Marstrand. Dotter
till pianofabrikör I. G. Malm-
sjö.
* 1845, † den 27 okt.

CARIN ANDRÉ †.
Fru, Malmö. Änka efter sta-
tionsinspektoren P. André.
* 1851, † den 31 okt.

BEATA JUNGBECK †.
F. Falkman, Malmö. Änka
efter bruksägare Fredrik
Jungbeck.
* 1851, † den 31 okt.

SELMA DAHLGREN †.
Fru, F. Marquard. Stockholm.
* 1852, † den 4 nov.
Text se nedan.

EBBA FOLLIN †.
F. ver. Haage, Stockholm.
Änka efter tullkontrollör
Fritz Follin.
* 1854, † den 29 okt.

HANNA FORSSBLAD †.
F. Lindberg, Stockholm. Ma-
ka till direktör Edvin Forss-
blad.
* 1862, † den 5 nov.

LOTTE SANDELL †.
Fröken, Missionär vid Kon-
goyi Missionsstation, Kongo.
* 1874, † den 27 okt.

HELGA THEDIN †.
Fru, F. Sandblom, Stockholm.
F. Lärarinna vid Skövde folk-
skolor.
* 1876, † den 2 nov.

ELSA BJERNER †.
F. Boëthius. Maka till dr G.
B., Löfvinger. F. lärarinna
vid Sthlms folkskolor.
* 1877, † den 23 okt.

Vid nära 75 års ålder har författarinnan fru *Alfhild Agrell* avlidit i Flen, där hon varit bosatt ett års tid.

Fru Agrell var ett av de klara och skarpa kvinnliga huvuden, som framträdde i 80-talets litterära falang. En betydande dramatisk talang och en för den tiden hurtig friskhet utmärkte bl. a. hennes dramatiska saker: "Räddad", "Dömd", "Ensam" m. fl.

Fru Agrell var norrländska till börd, och allmogelivet i sin hembygd har hon gjort till föremål för novellistiska studier, burna av vacker syn på stort och smått och en rapp berättareförmåga.

Även på ett annat fält skar hon lagrar. Lovisa Petterqvist var länge en av den breda läsekretsens förklarade gunstlingar. Den gemytliga, snusförnuftiga, älskvärdt ironiska småborgarefruns iakttagelser under sin stora resa till Stockholm och under vardagslivet hemma i Jockmock ha skapat många högtidstunder av hjärtegott skratt.

Författarinnan fru *Alfhild Agrell* † den 8 nov.

Selma Helena Maria Dahlgren. Söndagen den 4 nov. avled i sitt hem f. d. folkskolelärarinnan Selma Helena Maria Dahlgren i en ålder av 71 år. Den bortgångna var sedan år 1881 änka efter fabrikör Erik Dahlgren och hade i 37 år tjänstgjort vid Stockholms Stads folkskolor, därav sedan 19 maj 1891 såsom ordinarie, under 24½ år ensamt vid Adolf Fredriks folkskola, därifrån hon med 1915 års utgång avgick med pension. Hennes stora livsgärning var följaktligen arbetet inom skolan, där hon ledde sitt kall som lärare och fostrare under insättande av hela sin stora energi. Med nit och kärlek fullföljde hon denna sin uppgift, ty hennes undervisning präglades av moderlig omtanke, vilket gjorde att hon vann barnens genkärlek.

Hennes sällsamt glada och öppna väsen, hennes ädla personlighet vann allas hjärtan och sympatier, och hon efterlämnar därför en mycket stor krets gamla trofasta vänner.

Ett hundraårigt dockrum.

DET HEMTREV-
liga vardagsrummet
för en dockfamilj,
som här ses tillhör fru
Valborg Bäckström
Stockholm, som i sitt
vackra hem i Lärk-
staden samlat en
mängd antika saker.
En hel del av dock-
sakerna har hon själv
använt, då hon var
barn, däribland den
fina paraplyn i elfen-
ben, som dockfrun
till höger håller i han-
den. Den är ett nål-
hus, som man förr i
världen hade i stället
för de nu vanliga pap-
persetuierna för synå-
lar, och alla skolbarn voro förr mycket
rädda om sina nålar, som voro dyrare än
nu. Möbelen är mahogny i Karl Johansstil,
allesammans från 1830-talet och försedda
med randigt överdrag. Tavlorna äro riktiga
kopparstick, den som hänger längst till hö-
ger föreställer Napoleon på dödsbädden,
mittenavlan visar Napoleon sprängande en
bro under ett krig, längst till vänster ses ett
porträtt av earlen av Leicester. Koppar-
pannan, som står på Rörstrandskakelugnen
i blåvitt är gjord av en femöring och utgjor-
ett s. k. gesällprov, som hantverkare fingo
avlägga fordom för att visa, att de voro
skickliga i sitt yrke. Silverkaffekannen, som
står på det lockande kaffebordet, är också
ett sådant gesällprov. Små fina brickor i
tenn hänga i brickband på högra väggen,
spottlåda och sand står framför kakelugnen
där en porslinsdockherre med skägg — en
ovanlighet i Docklandet — värmer sig och
röker långpipa. Frun i soffan, som lik-
som den andra dockdamen har riktigt hår
i flåtor, har i ett band om midjan en cen-
timeterlång sax, som man kan klippa rik-
tigt med. Det är mycket möjligt att det
lilla antika dockrummet en vacker dag
hamnar på Nordiska museet.

Detta 100-åriga dockrum är fyllt av intressanta småsaker.

Varje midsommarafton måste den rike by-
skomakaren göra ett par träskor.

Per, »att det jag önskar det kan nog al-
drig någon uppfylla.

»Lå hör.»

»Jag önskar att bli en rik man och inte
bara en fattig skomakare», svarade Per.
»Jag skall uppfylla din önskan Per, och
göra dig till en rik man, men på det
löftet att du varje år på midsommaraftonen
ger mig ett par träskor.»

Mannen försvann, men i samma ögon-
blick stod framför den häpna skomakarens
fötter en stor kista guldmünt. Per tog
kistan på ryggen och gick hem.

En mängd dockor ha redan kommit in
till Iduns doktövlan, där första priset i
de vuxnas grupp är 25 kr. och lika myc-
ket i barnens tävlingsgrupp. Det gäller
att sy en nätt och rolig utstyrsel åt en
docka, om materialet är dyrt eller bil-
ligt, spelar ingen roll. Samtliga dockor
skänkas sedan bort på en julfest åt fat-
tiga Stockholmsbarn. Tävlungen hålles
öppen till den 26 november. Så att de
dockmammor och riktiga mammor, som
ej ännu börjat sy en docka, kunna vara
med i tävlungen, om de sätta i gång ar-
betet genast!

Det var en förun-
derlig kista den där:
hur mycket man än
tog ur den, förblev
den ändå lika full.

Nu blev Per en
mäktig man, köpte
slott och lantgårdar,
höll fester och kalas,
men rörde inte sina
händer till något ar-
bete.

Men då ett år gått
måste han i alla fall,
hur ogärna han än
ville det, ta fram sina
verktyg och tälja ett
par skor åt mannen
i skogen.

Det var svårt för
Per att få dem färdi-
ga, så lat hade han
blivit, men sent om-
sider lyckades det

dock och skorna blevo lämnade till man-
nen i skogen. Så gick det åter ett år i
överflöd och härlighet och penningkistan
var ständigt lika full.

Till denna midsommarafton kunde inte
Per bekväma sig att tälja några skor utan
skickade en av sina femtio tjänare att köpa
ett par. Och inte heller gitte han uppsöka
den gamle utan skickade sin hovmästare
åstad med skorna.

Den gamle mannen hade sett så frågande
på hovmästaren, men denne hade ingen-
ting sagt.

Och så glömde Per helt och hållet den
gamle i skogen och på vad sätt han blivit
rik. Och när det nästa gång blev midsom-
marafton glömde Per aldeles bort träskor-
na. Men så en dag då rike Per var ute och
åkte i sin galavagn satt den gamle vid
vägkanten. »Per, Per var har du mina
träskor?» ropade han — och i samma stund
kom det som en dimma över hästar och
vagn och rike Per var åter byskomakare
och satt i sin gamla verkstad och täljde
träskor.

Rikedomen i kistan, slottet och de många
lantgårdarna såg han aldrig mera till. Och
inte heller den gamle mannen.

Byskomakaren.

DET VAR EN GÅNG FÖR MYCKET,
mycket länge sedan en byskomakare som
hette Per. Nog hade han alltid fullt upp
med arbete och tycktes nöjd och glad.
Men innerst i hjärtat närde han dock en
brinnande önskan att han en gång måtte
få bli en rik man. Både morgon och kväll,
dag och natt, tänkte han därpå. Men inte
hjälpde det att tänka. Han blev inte rikare
för det.

Så en dag då Per skulle gå till en kund
med ett par skor, mötte han en mycket
gammal man. »Kan ni vara beskedlig och
visa mig vägen till staden?» sade mannen.

Jo då, nog kunde Per skomakare det.
Den gamle tackade och lovade belöna
Pers vänlighet. »Har du någon önskan?»

»Jag skall säga dig, gamle man», sade

Huvudbry.

GATOR.

1. Vad är framträdande av naturen i Hedemora?
2. Vem är världens mest ökände man?
3. Vad hör till klädesdräkten i Avesta?
4. Vad skiljer Skanör och Falsterbo?
5. Vilket berg är till nära hälften intaget av gnagare?

HUR KUNDE LARS FÖRKLARA DET?

Lars: »Här är någonting för dig att fundera
på, Lennart. Två fäder och två söner gingo in på
ett kafé och fingo där var sin kopp kaffe för 50
öre. Hur mycket betalade de tillsammans för
kaffet?»

Lennart: »Tycker du att det är någon gåta! De
betala 2 kronor tillsammans naturligtvis.»

Lars: »Nej, de betalade bara 1 krona och 50 öre.
Det är det som är gåtan. Hur kan du förklara den
saken?»

Lennart fann ingen förklaring, utan Lars fick lov
att tala om hur det hängde ihop. Hur kunde han
förklara att två fäder och två söner behövde betala
bara 1 kr. 50 öre för kaffet, när det kostade 50 öre
pr person?

Äkta Spets- & Sidendépôt

STUREGATAN 611

Tel. 77486

Norr 19700

Filial i Göteborg Jubileumsutställn., Handelsgatan 11.

Det finns nu ett rikhaltigt lager
av avpassade, handgjorda
till Stores, best. av mellan- och uddspets, 150 cm. lång, 70 cm. bred à kr. 17:—, 25:—,
32:— pr garnityr. Ävenså grova Fileispetsar från kr. 5: 50 pr meter. Filetmotiv, Tyll och

Filetgarnityr

Linneväv. Påbörjning och mönster.

B R O D E R A D E T A V L O R

EN GAMMAL FIN KVINNLIK KONSTART SOM LEVAT UPP IGEN.

I MÅNGA GAMLA HEM GÖMMES det nog någon sydd tavla, som brodösen själv signerat i söm med något sådant som »Cousue par Angélique Bergquist 1771». Det är något särskilt, som rör en hos en sådan där tavla: den har sömmats inte bara delvis med brodösens hår, utan hon har liksom också i den sytt in några av sina eljes dolda och undertryckta känslor och drömmar. Men det är inte bara till pietetskänslan, som dessa gamla tavlor tala. De äro ofta verkligen vackra. Och de äga ett stämningsvärde alldeles oberoende av det där »cousue 1771». Det är också med glädje man tycker sig se ett och annat tecken på att denna gamla förnäma konst lever upp igen. Tyra Grafströms ateljé har ju nyligen till den nya eleganta Skandiabiografen utfört en härlig textil utsmyckning. Det är helt och hållet 1700-talets teknik med den gamla äkta schattérsömmen, med applikationer o. s. v., som där kallats till nytt liv för framställande av figurer, porträttmedaljonger, dekorativa rankor. Och färgerna äro de också under det nämnda tidevarvet så omhuldade raffinerade »grisaille»-tonerna: olika grå skiftningar mot orange, rosa eller mönjefärg — meningarna äro delade om vad färgen egentligen skall kallas. Utsmyckningen bör studeras, om man kan komma åt en stund då där icke spelas film.

Det är Iduns hopp att senare kunna visa en utsökt liten samling av broderade tavlor inte bara av den rörande och vördnadsvärda 1700-talssorten utan också av nytt datum. Ty det finns också sådana! Och det är dessa som påminna oss om att vi böra åta denna vackra och fina kvinnliga konst alltjämt leva. Det är nämligen en konst. Den fordrar tålmod, insikt och smak, och den ger konstnärinnan tillfälle att uttrycka något av sitt eget jag på det litet indirekta, skygga och antydande sätt, som stundom är kvinnlighetens.

Se t. ex. på Ingeborg Wettergrens arbeten i silkessöm! De äro i sitt slag de förnämsta föredömen, som kunna tänkas. Men det skall ju en kräsen konstnärsmak till för att kunna sammanställa en sådan rikedom av färger. För vanliga dödliga är det säkrast att liksom 1700-talets damer hålla sig till de grå och silver-tonerna.

På Göteborgsutställningen hade fröken Wettergren, som inom parentes sagt är en syster till intendenten vid Nationalmuseum Erik Wettergren, en kollektion av sina tavlor, som äro utförda i fritt broderi, med silke i olika färger och med fantasifull användning av guldtråd och pärlor. På nästa sida söka vi genom fotografier ge en föreställning om några av dem. I »Visingsö» förenas en modern smaks raffinerade färgval med det som var redan den gamla konstens adelsmärke: den diskreta symbolismen, det ömma invärandet — eller »insömmandet» skulle man väl säga — av egna minnes-

Den aktuellaste bland broderade tavlor är detta porträtt av kronprinsessan Louise. Det har framställts av fru Sigrid Lövgren, som skänkt det till kronprinsparet. Porträttet är broderat med stjälkstygn i svart och vitt mot blå bakgrund med gyllne kronor, och det har kostat fru Lövgren en 20,000 stygn. Se vidare de vackra bilderna på nästa sida.

och drömbilder. Fröken Wettergren har själv bott i Visingsö komministergård, och motivkransen i hennes bonad »Visingsö» står därför hennes hjärta nära.

Men detta är en konstnärinnas verk, säger ni. Hur skulle vi våga — — —? Ack, då framträder strax en älsklig och livlig gammal dam, fru Lotten Edholm, och visar med egna 83-åriga händer vad man med flit och insikt kan åstadkomma. Den på nästa sida avbildade broderade tavlan

Efter kronprinsparets bröllop var konung Gustaf på besök hos Sir Trehazwe och Lady Kekewich, Peamore House, Exeter. Värdfolket ville gärna få ett bestående minne av det höga besöket, och här ser man hur ett fruktträd göres i ordning för att konungen skall »plantera» det.

med ett landskap har en vacker historia. Fru Edholms mormors mor, Margareta Charlotta Lillienborg, påbörjade den år 1770 och sydde slott och träd till höger. Hennes dotter, Charlotte Lefebure, tog åter fram bågen och sydde rosenkransen kring silkessömmen. Hennes dotter igen, fru Edholms mor, Julia von Heijne, f. Silfverstolpe bevarade den väl och lät den i ostört skick övergå till dottern. År 1920 satt så en större krets släktingar hos den 81-åriga fru Edholm. Man såg genom en rad minnen och relikter och även den gamla silkessömmen kom fram. »Sy den färdig faster, farmor!» o. s. v. ropade alla. — Ja, blev svaret, om var och en av er sänder mig några hårstrån till den. — Hårstråna kommo från alla 22, stommen spändes på bågen, det gamla kopparstick, som tjänat stammodern som modell och som visar det skotska herresätet Lilford, togs fram. Med orubbad syn och livskraft gjorde den gamla damen det petiga och fina arbetet färdigt till i fjor somras. Det är utfört med äkta schattérsöm och i de vederbörliga vackra grå tonerna. Här och där ha ända till åtta stygn måst tagas på ett knappnålshuvuds utrymme. Det blir en släktrelik som få, denna! Fru Edholm har också i en vacker verscykel skildrat tavlans historia ända från den tid, då mormorsmodern som en sjuttonårs flicka sömde in sina drömmar — måhända om ett visst fagert slott, där hon hoppades få bo med sin älskade. Varvid hon kanske tänkte på det ordet att »av samma söm som våra drömmar vi gjordes.» Vill man tro att en så konstnärligt rikt begåvad dam som fru Edholm också var den första i Stockholm, som gav kokkurser för fruar och flickor och en av de första, som gick på sykurs.

Den andra här återgivna tavlan sydde fru Edholm till sitt silverbröllop 1892 som en skänk till hemmet. Sömmen har bl. a. vackra skiftningar i mörkt guld och stål. Av ett stycke kyrklig textil från 1500-talet lärde sig fru Edholm hur hon skulle få fram dessa skiftningar: blått silke och äkta silvertråd, snodda samman hos en gulddragare, ge stålskiftningen, och brunt silke och äkta guldtråd ge den mörka guldnyansen. I mitten på tavlan synas v. Heijnes och Edholms vapen. Symboler för de båda makarnas verksamhet ha inkomponerats: frimurarkorset och läkarembetet, Röda korset, som bägge tjänade, och för fru Edholms egen del kokspisen och — lyran med en liten egen komposition.

Slutligen excellerar fru Sigrid Lövgren i Stockholm i att brodera porträtt. I allmänhet är nog porträttet en litet för naturalistisk konstart för att lämpa sig för nålen. Men fru Lövgren har som synes lyckats bra med sin stilisering.

E. T. H.

(Se även bilderna på nästa sida.)

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

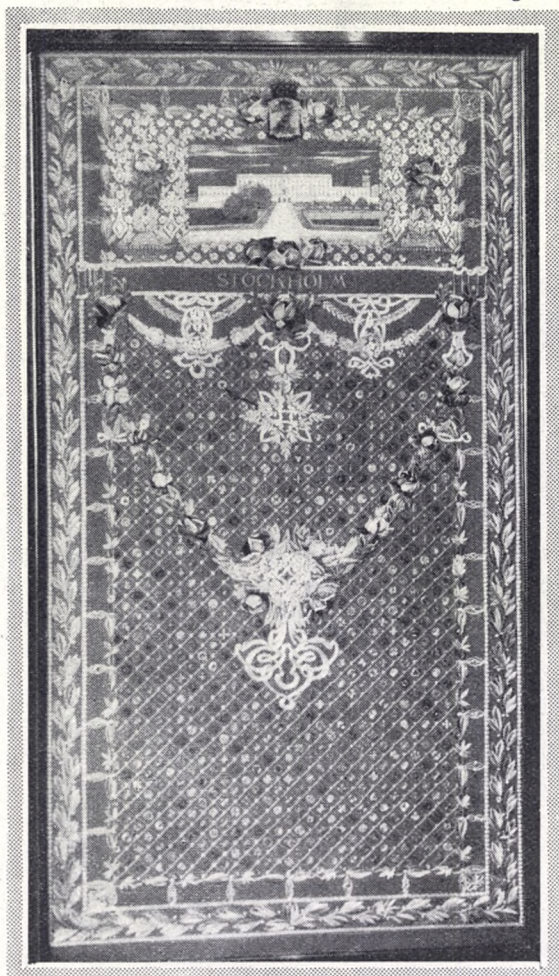

SILKESSÖM OCH KONSTNÄRSDRÖM

VACKRA MODERNA ALSTER AV EN KVINNOKONST, SOM BLOMSTRADE PÅ 1700-TALET.

Fröken Ingeborg Wettergren har i våra dagar, med utomordentlig konstnärlig skicklighet och finhet upptagit 1700-tolets förnäma konst att sy tavlor. Här mittpartiet på hennes stora bonad »Visingsö». Det visar den heliga Katarina. T. v. om henne Kumlaby kyrka, t. h. Visingsborgs ruin.

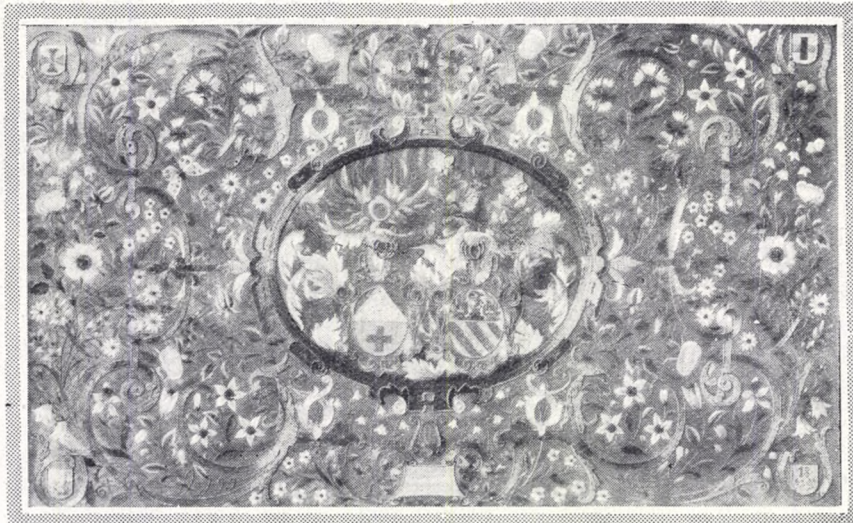
Ett parti av en tredelad skärm i kronprinsens matsal, sydd i Tyra Grafströms ateljé. Obs. hur utmärkt fint motivet med Stockholms slott broderats.

Fru Lotten Edholm fullbordade denna utomordentligt vackra och fina silkessöm i fjor, vid 83 års ålder. Hennes mormors mor hade påbörjat ovalen och hennes mormor hade sytt rankan. Stundom har fru Edholm sytt åtta stygn på ett knappnålshuvuds utrymme.

»Pingst» av Ingeborg Wettergren. Inköpt av Nationalmuseum.

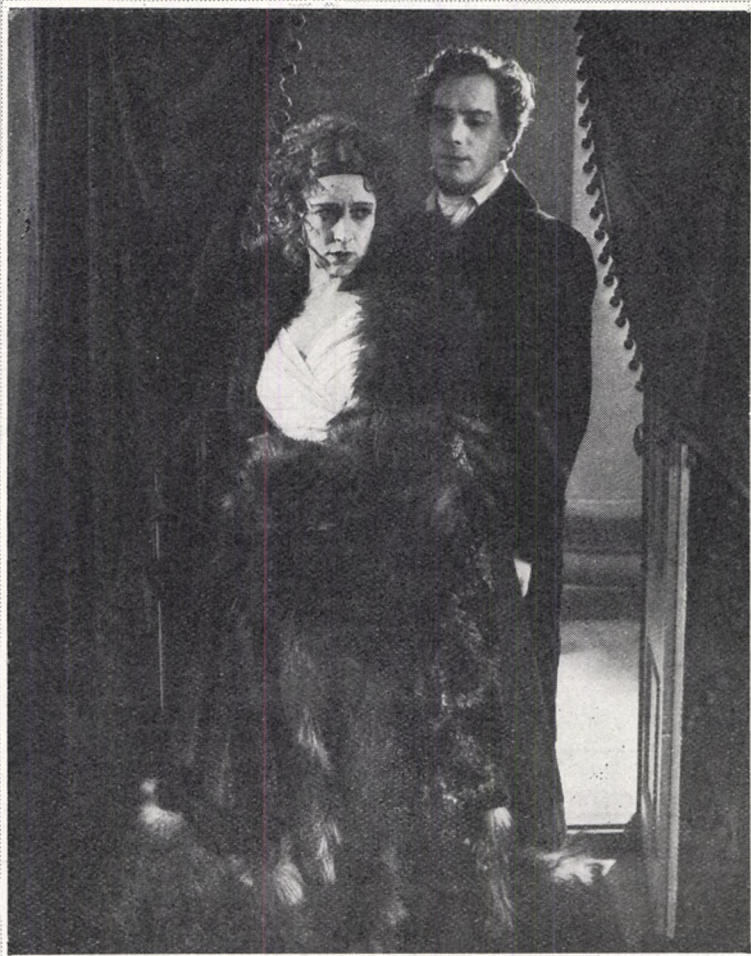

Till sitt silverbröllop 1892 sydde fru Edholm denna tavla som en skänk till hemmet. Symbolen för de båda makarnas verksamhet ha inkomponerats i tavlan.

GÖSTA BERLINGS SAGA PÅ FILM

Majorskan (Gerda Lundequist) bland kavaljererna på julmiddagen på Ekeby.

Vi meddela i detta nummer de första fullt färdiga bilderna ur Gösta Berlings saga, sådan den gestaltar sig på filmen, som sannolikt kommer upp på nyåret. Det är ju både färgrika och intagande scener, bilderna återge. Här ovan t. v. Gösta Berling (Lars Hanson) och Marianne Sinclair (Jenny Hasselquist). T. h. hjälten och Ebba Dohna (Mona Mårtensson). Den tredje av systrarna Dohna spelas av friherrinnan Cederström. Filmen utgår från Svensk Filmindustri, och regissören Stillers namn borgar för att det blir ett vackert verk.

Gahns Tvålar!

Det största urval tvålar finner Ni hos

GAHNS

Begär alltid en **GAHNS TVÅL** och välj sedan den sort som behagar Eder. Ni är då tillförsäkrad ett förstklassigt fabrikat

Vi nämna några sorter:

**Boroglycerintvål, Perubalsamtvål
Lanoiatvål, Borax Benzoëtvål
Lavendeltvål, Äkta Aseptintvål
och Borlanolintvål**

samt parfymerade tvålar i alla odeurer

Guldmedalj vid Industriutställningen i Stockholm 1897

HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG

KUNGL. HOVLEVERANTÖR

UPSALA

CRÈME SIMON

den moderna kvinnans favoritkräm gör ansiktshuden sammetslen, smidig och mjuk och ger hyn den vithet, som varje kvinna har rätt att fordra av ett förstklassigt hygieniskt toalettkräm.

Ett Idealmedel mot frostsador, hudsprickor och all slags retning.

SIMONS PUDER OCH SIMONS TVÅL

ROSTFRITT STÅL

Allt för hälso- och sjukvård

STILLE-WERNER

Regeringsgatan 19.

Sturegatan 4.

Drömmande om de dagar, då hon skall presidera i eget hem vid eget bord, då detta underbara Dirigold skall tjusa med sin varma, gyllene glans i helg och söcken.

Dirigold levereras med och utan gravering i smakfulla schatull och etuier i skilda prislägen.

Egna utställningar i Stockholm, Hamngatan 5; Göteborg, Ö. Hamngatan 27; Malmö, Södergatan 10; Hälsingborg, S. Storgatan 9; Örebro, Storgatan 23.

Dessutom försäljes Dirigold av väl sorterade affärer i branschen. Alla våra tillverkningar äro stämplade med Dirigold.

A.-B. ALCOMETALLER, ÖREBRO

Villa Madone.

(Forts. fr. sid. 1090.)

Men holländskan stod inte till att hejda. Det var som om hon med flit släppt sitt elaka lynne löst. Jag tyckte till slut nästan synd om henne. Hon blamerade sig ju, gjorde sig fullständigt löjlig. Kan du tänka dig det såg nästan ut som om människan varit svartsjuk — sådana saker som hon sade — att jag alltid favoriserat nurse Marion, alltid varit orättvis mot henne, Henrietta, men att hon, Henrietta van der Haagen inte längre vill finna sig i detta o. s. v. o. s. v. Slutet på visan blev att jag gav henne respass.

Nu har jag min nurse Marion igen och är förtjust. Utom ibland, då jag — en sådan makt har onda ord — minns syster Henriettas elaka antydningar och säger mig, att jag vet bra litet om engelskan, utom att hon är söt och undergiven och behaglig men odisputabelt också mycket inbunden och dyster — nu mycket mer än förut.

Men sådan har ju också jag så småningom blivit...

Tredje brevet: Hur min tant flyttade från villan.

Du säger att jag varit den lättrognaste människa på jorden. Men kommer du inte ihåg de misstankar jag antydde i mitt sista brev, eller rättare sagt de onda aningar, som på sista tiden plågade mig alltmer. Så tror jag att begynnande sinnessjukdom måste kännas — som om ett mörkt moln långsamt sänkte sig omkring en, sakt avgränsande en mer och mer för varje dag från hela den övriga världen. Fastän solen sken minns jag den sista tiden som en enda följd av dystra, gråa ovädersdagar. Det var som om det mörka ovädersmolnet omgivit mig med ett särskilt klimat. Håglös och trött drev jag runt i trädgården. Jag tyckte att den mer och mer liknade en brunn, så enslig och djup, kvävande varje ljud, att jag slutligen inte härdade ut i den längre. Men jag var redan återigen allt för sjuk för att röra mig. Det var till det gröna spegelrummets ännu djupare brunn jag slutligen måste bekväma mig att återvända. Men då hade jag hunnit bliva så apatisk, att jag inte ens längre fruktade det som förut. Nurse Marion skötte mig med outtröttlig omsorg. På hela dagen vek hon inte från min sida. Alla mina måltider tog jag ur hennes hand. De sista nätterna låg hon också inne i mitt rum, ty min gamla skräck hade plötsligt återvänt; jag vågade inte ligga ensam i mörkret. Likt den italienska grevinnan hade jag en liten nattlampa brinnande på en låg stol vid min säng. Den lyste upp taket och övre delen av speglarna, medan hela den undre delen av rummet låg i skymning — starkast under min sparlakansängs draperier.

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjn.
och Platssökande 25 öre. för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. Idun uppl. B.
Helt år 15:— Helt år 17: 50
Halvt år 8:— Halvt år 9:—
Kvartal 4: 25 Kvartal 4: 75

STEINWAY & SONS

STORT LAGER I ENSÄMÅLSENTUREN
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGS GATAN 28

Oxygenol-Tand-Creme

med vätesuperoxid

Stärker tänder och tandkött.

Enda verkliga Kvalitets-Hemfärg.

A. B. NADCO, Gbg.

Chesebrough's Vaseline

uttalas Tjehsbroä

är er hjälp vid tusen svårigheter. Chesebrough's Vaseline verkar läkande och förhindrar uppkomsten av kvisslor och utslag. Chesebrough's Vaseline är världens mest använda, billigaste och verksamaste medel för att få en frisk, smidig och ungdomlig hud. Finnes i 25- och 45-öres askar samt i glasflaskor för 70 öre och 1: 25.

Begär Chesebrough's Vaseline på apoteken och i färg- och kemikalieaffärer.

Hemfärgen HÄRVAN

INREG. VARUMÄRKE

Jämna, vackra och veckfria bli Edra plagg med denna av alla förbrukare högt skattade hemfärg.

35 olika färger, ljusa och mörka. Begär provkartor.

En påse å 35 öre färger 1/3 kg gods.

Hos alla handlande.

A. W. HERDINS FÄRGVERK
FALUN.

PHOSPHO-ENERGON-PILLER

Den sista natten kunde jag återigen inte sova. Åter kände jag den krypande, kallsvettiga förnimmelsen av att någon rörde sig i speglarna, så snart jag vände ryggen till. Jag låg där högt på min kudde och vände ögonen i en rastlös cirkel kring dem alla, tills min hjärna gick runt, den med, och jag tyckte att jag såg ljusglimtar flamma till långt in i spegelperspektiven. Jag nästan väntade att se greven uppenbara sig i nästa ögonblick där inne i alkovens avspeglning. Alkoven — varför hade jag aldrig fått veta, på vad sätt han kommit in i den? Holländskan hade ju avbrutit nurse Marion just då, och själv hade jag aldrig vågat fråga henne.

Det hjälpte inte att skrymta längre — jag var rädd för nurse Marion, rädd för det oförklarliga, som växte i hennes ögon, likt ett stigande fientligt mörker, omsvepande mig allt mer och mer, fiksom hypnotiserande mig... Ja, så var det: Varför var jag annars så apatisk. Jag anade ju, att allt detta skulle sluta illa — och kände mig ändå bara så besynnerligt resignerad...

Jag skrek till. Nurse Marion böjde sig plötsligt över mig. Hon var fullt påklädd. Även i skymningen såg jag, hur stelt hennes vita ansikte var.

— Ni skall sova, viskade hon med den besynnerliga, jollrande, övertalande röst, som alltid berörda mig så obehagligt. — Jag skall ge er ett pulver, så att ni får sova. Hon vände sig om för att hålla sömnpulvret på nattduksbordet i en medicinsked. Det var därför hon inte såg ljusstrimman. Men jag gjorde det; aldrig skall jag glömma den isande mardrömsskräck, varmed jag såg den växa och växa.

En mörk, smärt gestalt stod mitt i den — så tydligt som på ljusa dagen såg jag den långt, långt in i alkovens dunkla avsvelling.

— Se här, tag det nu, sade Nurse Marion med samma halvkvävda stämma som förut. Hon böjde sig över mig, där jag låg lamslagen, stirrande in i spegeln. Långt därborta vinkade den mörka gestalten åt mig på sitt gamla sätt, vilt varnande förtvivlat avvärjande. Då nurse Marion förde skeden till mina läppar, fick hon se min blick och följde den in i spegeln. Samtidigt som jag såg hon vem som stod där. Det var holländskan. Jag hörde som i en dröm nurse Marions skrik och ljudet av hennes språng mot dörren. Men i detsamma öppnades den utifrån och min doktor stod på tröskeln. Allt hade gått så drömlikt hastigt, att jag ännu hade pulvret på tungan och inte kunnit svälja det. Holländskan böjde sig över mig. Jag kände med fantastisk häpnad att hon var verklig, mycket verklig, ty hennes hårdhänta behandling, då hon befriade mina läppar från varje minsta rest av pulvret, kom mig nästan att svimma. Varför gjorde hon det? Varför kämpade nurse Marion med doktorn i dörren. Än en gång skrek hon och vid det fruktansvärda ljudet förlorade jag medvetandet och visste intet mer...

Inte förrän efter ett dygn sedan jag sovit ut en natt, i det engelska sjukhemmet, dit doktorn låtit flytta mig, fick jag förklaringen.

Stackars nurse Marion. Det var som holländskan sagt. Av ånger över sitt förräderi hade hennes förstånd givit vika. Nej, hon hade inte dödat den stackars grevinnan. Hennes ånger hade tvärtom tagit formen av en allt uppslukande hängivenhet för det stackars offret.

Det var på dennas egna böner, hon slut-

I sällskap

sammansmälta ibland en mängd olika parfymers till en oklar, kväljande doft. »4711», det underbart uppfriskande medlet, genomtränger segrande denna tunga atmosfär.

»4711» blir aldrig motbudande.

Man bör likväl uteslutande använda den ensamt äkta (Blå-Guld-Etikett).

Försäljes överallt.

 Eau de Cologne

Använd i badet Eau de Cologne Bad-salt

En snabbare och vackrare manicure.

Den nya "5-minuters satsen"

Ni behöver icke längre klippa nagelbandet (nagelvallen). I stället för en obehaglig uppjuktning och klippning behöver Ni endast försiktigt skjuta tillbaka nagelbandet med en manicurepinne doppad i Cutex Cuticle Remover. Skölj därefter Edra fingrar, och den hårda, torra kanten av död hud faller utan vidare av, efterlämnande ett vackert mjukt och jämnt nagelband. Därefter bidraga de två förträffliga nya polermedel, som finnas i denna sats, till att

göra manicuren många gånger lättare än den brukade vara. Det nya flytande polermedlet (polish) påsmörjes snabbt och lätt — torkar ögonblickligen och ger en skinande, fint färgad glans, som motstår tvättning. Cutex-pulvret verkar nästan ögonblickligen och ger en bättre glans än Ni kan erhålla med något som helst annat polermedel.

Cutex kan köpas i hela satser — liksom även varje enskild artikel för sig — i alla parfymaffärer, apotek och kemikalieaffärer.

Ensamförsäljare för Danmark, Norge och Sverige:

MADSEN & VIVEL,

Östergade 26,
Köpenhamn K.

CUTEX

Vilken hand väljer Ni?

Varje husmoder vet att tvätt är det i ett hem förekommande arbete, som mest fördärvar händerna. Detta beror dels på det hårda arbetet vid de gamla tvättmetoderna samt användandet av skarpt frätande tvättmedel.

Det finnes emellertid ett preparat varigenom Ni kan spara arbete och ej utsätter Edra händer för skada genom frätande kemikalier. Det är

UNIONS KRISTALLIN

Samtidigt som det renar tvätten fullständigt bevarar det huden mjuk och frisk.

OLJEFABRIKS A.-B. UNION

Tel. 4385 MALMÖ Tel. 4385

Bort

med tvällbräda och rotborste vid tvätten. En enkel kokning med Tomtens Tvättpulver gör dem överflödiga, om Ni tvättar enligt bruksanvisningen.

På detta numera vanliga lilla sätt botar man halsfluss och hesheten ganska lätt, tar för en stund i sin rosenmund blott en mild pastill, Tulo den kallas och den kan köpas i bo'n intill

Tulo
DEN LILLE
HALSLÄKAREN

Äkta endast i originalförpackn. à 25
A.-B. Förenade Chokladfabr., Sthlm. ÖRE

Vackra konstglas.

Från vänster: Skål med blått överfång på grågul fond med Adams och Evas utdrivande ur paradiset. Lampställ med dansande Najader i blått överfång och violett underfång.

Å Nordiska Bokhandeln utställer konstnären Lenart Nyblom ett 20-tal konstglas i överfångsteknik med modern figural ornering. Överfångstekniken är egentligen urgammal och förefanns hos grekerna. Exempelvis må erinras om den berömda Portlandvasen blå grund med vitt överfång. Överfång är ett skikt av smält glas, som vilar ovanpå ursprungsglas. Detta överfång eller dessa överdrag — de komma nämligen flera överfång på vart annat — bortfrätas med syror och behandlas sedan med graveringsinstrument, så att ett mönster, en dekorerings uppstår.

Fransmannen Gallé ägnade sitt liv åt det konstnärliga överfångsglas och uppnådde sällsporda effekter. Här hemma i Sverige sysselsatte sig konstnären Gunnar G:son Wennerberg på 80-90-talet med konstnärligt överfångsglas, varav utmärkta prov funnos både på vårt Museum och på Louvren.

De här utställda glasen skilja sig från Gallé-stilen därigenom, att konstnären avstätt från naturalistiska verkningar och helt ägnat sig åt en stark stiliseringskonst i en sorts låg relief utan perspektiv.

Glasen äro av en god dekorativ hållning och en vacker färgverkan.

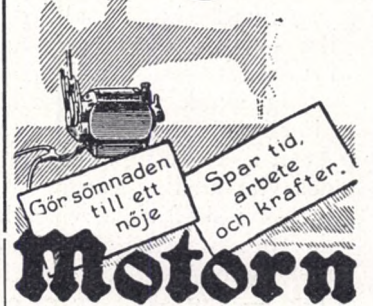
ligt skaffat henne samma dödande gift, som jag sedan skulle få pröva. Hon var dock ingen brottslig natur, nurse Marion — hon hade väl bara inte ostraffat varit med om kriget. Där hade hon först lärt sig den hemska, överlägsna likgiltighet vis à vis människolivet, som ibland märker dem, vilka sett för djupt ner i dödens fasor — ett sällsamt och fruktansvärt svärmeri för själva förintelsen. Som hon sade den där gången: Den bästa gåva man kunde ge en människa var döden, befrielsen från detta fruktansvärda liv, hon sett därborta sådant det var — avslöjat den där gången. Hon måtte alltså innerst inne icke avskytt mig, så mycket som hon själv förklarade för dr. Richard. Min egoistiska optimism, min kärlek till komfort, mitt lilla neutrala lugn hade retat henne så att hon slutligen inte visste till sig. Hon hade velat lära mig veta bättre, sade hon — vad hon nu kunde menat med det... Jag tycker jag varit ganska snäll mot henne, och inte förtjänat att bli utsatt för attentat. Doktor Richard hade börjat draga sina misstankar av symptom både hos henne och mig under min första sjukdom. Det var därför han anställt syster Henrietta; hon skulle i hemlighet bevaka engelskan. Hennes utbrott av svartsjuka hade bara varit spelad för att få ett tillfälle att lämna nurse Marion ensam med mig och äntligen kunna gripa henne på bar gärning. Här protesterade jag. Jag tyckte de litet väl lättvindigt utsatt mig för faran.

— Ja, men jag var ju i närheten hela tiden, sade holländskan med ett bistert leende. — Det var därför jag slog ikull kakstället. Nurse Marion höll på att tala om för er om gången i alkoven, och den ville jag då ännu inte att ni

Bästa svenska Instrument.
MALMSJÖ — BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGVIST
RÄLIN — GÄVLE ORGEL-
& PIANOFABRIK.

Singer.

Gör sömnaden till ett nöje Spar tid, arbete och krafter.

Hoffmann's Pianino

Kungl. Hovlev.

Malmkillnadsgatan 25 B, Stockholm.
CARL MÖLLER
Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

Vad skall 'Rådwill' göra?

Ofta läser Ni i tidningarnas frågoavdelningar om rådvilla damer, som ej veta huru de skola bära sig åt för att på ett verkligt rationellt sätt sköta sin hy. Svaret är mycket enkelt: Använd alltid och uteslutande Yema. Yema är hudcreme och tvål på en gång och sedan Ni några gånger använt Yema är Ni aldrig mera rådvill i fråga om den rätta skötseln av Er ömtåliga ansiktshy. Yema-hudcremetvålen säljes överallt à 1 krona pr st. i originalask. I parti från

A.-B. A. P. Sjöbergs Fabriker
Malmö
Nederlag i Stockholm och Hälsingborg

Yema
Varje ask innehåller skönhet.

Vad läkare skriva om Radium och Miradium

Ständigt nya uttalanden.

Överläkare R.:

"... En berömd fransk läkare, medlem av medicinska akademien i Paris, har nyligen sagt: Radiumets verkningsfält som botemedel utvidgas mer och mer..."

Prof. Dr. G.:

"... Indikationer och lyckade kurer. Följande har nu visat sig vara mottagligt för en behandling med radioaktiva ämnen:

- 1) Subakut och kronisk ledgångsreumatism.
- 2) Gikt och giktartad diates.
- 3) Myalgi (smärtsamma affektioner i musklerna) och muskelreumatism.
- 4) Neuralgi (nervsmärtor) och neuritis (nervinflammation) t. ex. ischias... lancinerande (jagande) smärtor hos patienter med ryggmärgslidande).
- 5) Kroniska svullnader och inflammationer.
- 6) Kroniska inflammationer i de kvinnliga sexualorganen.
- 7) Några kroniska hudsjukdomar (psoriasis, sklerodermi).
- 8) Alderdomssvaghet.
- 9) Myocarditis (hjärtsjukdom), hjärt-neuros, arterioskleros (åderförkalkning) och andra sjukdomar..."

Dr. S.:

"... Jag har med gott utbyte använt Edert Miradium-Salt..."

Rådfråga Er läkare om Miradium. Miradium-Salt, Miradium-Pastiller och Miradium-Tabletter fås på apoteken å Kr. 6.50 pr. glas.

Baka
med
BORWICKS
Bakpulver
Det bästa av allt.

Detta vackra vita isländska fårskinn sälja vi för endast kr. 10:—, Bruna, svarta, gråa, gula och röda till kr. 17:—, Obs.! Storlek c:a 60—120 cm.

BILFÄLLAR tillverkas av dessa samt svenska fårskinn. Infordra offert! Uppgiv önskad storlek och färg. Skinnen äro långhåriga, c:a 15 cm. Verkligt rena, eleganta, lämpliga till barnvagnar, korgstolar och skrivbordsmattor.

Mot postförskott eller förut insänd likvid. Full utbytesrätt medges. A.-B. Thure Andersson, Örebro. Tel. 20 76.

中 国 貨 店 Kinamagasinet

Räsiden 3.50, DUKAR, Flygeltäcken, Kuddar, Konstsaker, Mattor m. m. Regeringsg. 43 I, Stockholm. Riks 30 86.

△

Lätta och slitstarka,

vattentäta, släta — så att de icke samla smuts — men icke hala äro

TRELLEBORGS GUMMISULOR

De hålla 3 ggr så länge som laddersulor och kosta endast resp. Kr. 2:—, 2:25 och 2:50 för barn-, dam- och herr-. Till salu hos läder- och skohandlare.

TRELLEBORGS Gummifabriks A.-B.

skulle veta något om. Det går nämligen en gång från det obodda hotellet till Villa Madone vilken slutar där. Hotellägaren lät göra den för att ha en privat ingång till sin väninna, som då bebodde villan. Så att ni ser, att det inte fanns det ringaste övernaturligt med i spelet! slutade hon triumferande.

Sedan dess har jag sett gången och beundrat den fantastiska fjärrverkan, som uppstår, då den väl dolda alkovdörren öppnas, och speglarna i gröna rummet åter spegla de speglar, vilka klä väggen i hotellkoridoren, där gången mynnar ut. Den förklarar ju ljusglimtarna, likaväl som syster Henriettas okända närvaro då och då i mitt rum, förklarar den känsla av oro och rörelse inne i speglarna, som så ofta skrämde mig. Men fast jag inte vill säga emot henne — hon har ju räddat mitt liv, och jag vill ej väcka hennes rationalistiska raseri mot allt övernaturligt — så anser jag ändock, att hon inte förklarat allt.

T. ex. inte synen av den vinkande kvinnan jag såg, absolut såg i spegeln kvällen innan jag blev sjuk första gången. Tankeöverföring från Nurse Marion, som var fylld av tanken på sitt stackars offer? Ja, naturligtvis kan man säga sådant! Men förklarar det den underliga oro jag kände kring mig redan under min första dag i villan, den dystra apati, som så småningom övermannade mig och vilken — det är jag nästan säker på — skulle gjort mig till självmördare, om jag stannat kvar där, alldeles som — det är jag lika säker på — det var samma mörka makter mer än kriget, mer än försmådd kärlek, som gjorde nurse Marion vansinnig? Det är mer teori — att något ont härskar över villa Madone. Jag är glad att höra att den numera återigen står oboddd.

Anna Louab Elgaförn

En Malmö-utställning av dukade bord har anordnats av "Barnens vänner" i Malmö till förmån för föreningens hjälpverksamhet bland barnen. Utställningen hålles i Rådhusets Knutssal. Utställningens kommissarie och drivande kraft är fru Marie-Louise Donné. Man får se inte mindre än ett trettiotal bord, förlovnings-, bröllops- och guldbröllopsbord, bord för förmiddagsvigel, för dop, för jaktmiddag m. m., m. m.

I dessa dagar, då alla människor tala om bröllop, hade firman Paul U. Bergström i Stockholm passat på att anordna ovanstående trevliga skyltning. Obs. brudnåbben.

Iduns pristävlan för nr 46 återfinnes i bilagan.

Skydda Er hy

genom regelbundet bruk av

F. Pauli's äkta

Liljemjölkremer

Den hindrar den råa luften att komma i direkt beröring med huden! Efterlämnar ingen fettglans! Rekommenderas av hudspecialister och våra vackraste skådespelerskor.

Feniths

namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin: "Extramärket Fenith"
Växtmargarin: "Feniths Extra Växt"

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör återopas.
Storkyrkobrinken 11 • Stockholm

Solidar Tvätt-Extrakt

Fördelaktigaste hjälpmedel vid såväl tvätt som rengöring. Sakkunnigt avprovade användningsmetoder enligt bruksanvisningarna i paketen. Högsta fetthalt och i förhållande därtill lägsta priser i marknaden.

1/1 paket 52 öre.
1/2 paket 27 öre.

Vad han lägger för damernas fötter.

En tub med Terro — och var kvinnas hjärta slår fortare. Verkan av detta skoputsmedel är förvånansvärd. Terro förlämnar varje läder strålände höglans, mjuk smidighet och alltid nytt utseende.

Terro försäljes även i 60-gr. burkar å 40 öre.

Terro

Sko = Krämm

gjorda handarbeten broderier o. s. v. för att lindra nöden.

Välvilliga svar till herr Kundin-ger, Hauptmann a. D.

Oberamt Freudenstadt Göttel-fingen, Württemberg.

Iduns förmedlingsbyrå

föreståndarinna fröken Elisabeth Ekedahl, lämnar tillförlitliga upp-gifter om utkomst-möjligheten på olika banor just nu. Alla upplys-ningar om skolor och utbildnings-anstalter, inträdesfordringar, kurs-avgifter och uppehållskostnader lämnas omgående mot en avgift av 1 kr. + porto. Kom också ihåg, att Iduns förmedlingsbyrå inför-skaffar ritningar till villabyggen, ger sakkunniga förslag till olika slags värmeledningssystem, bad-rumsanordningar etc. Lämnar för-slag på litteratur. Gör upp mat-sedlar för fester, inköper handar-betsmateriel etc. Någon ersättning beräknas, allt efter den tid, som åtgår för uppdragets utförande: i genomsnitt 3 kr. i timmen.

Genom byrån lämnar fru Oda Berg svar i alla heminrednings-och möbleringsfrågor och lämnar adr. på inköpskällor, vidare ombe-sörjas kostnadsförslag, anskaffas prover och förmedlas fördelaktiga inköp.

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 83. Min rygg är full med kvisslor. Så fort jag förpassat en, uppträder en annan intill. Bad-dar salta bad varje vecka. Då jag var borta på semester som nu i somras, blev ryggen aldeles fri från utslag, och min baderska förvånade sig över den, men nu är den lika full igen. Är för öv-rikt frisk, 75 procent blod; kän-ner mig dock ganska het i krop-pen. Tacksam för något råd är
40-årig Fru Lina.

Trots att ni har hög blodpro-cent torde ni behöva intaga något blodrenande medel, t. ex. järn-piller. Som yttre behandling före-slår jag att varje afton tvätta ryggen med hett kamomillavkok, som får torka in. Tag ej salt i badet tills vidare, det kan verka irriterande på en ömtålig hud. Och rör aldrig kvisslorna med fingrarna, isynnerhet få de ej ri-

Redovisning.

Till Iduns insamling till Japan ha förutom förut inkomna medel, kr. 180:—, influtit: Hemberg, Malin Gtbg. 2:10, Bokblad, Anna Ljungvist, Judit, Söderköping 5:—, Reini, Sten & Else, Ludvika 10:—, Mattsson, Ada Fru Udde-valla 2:—, Okänd 2:—, Fru Eva Vifell-Silwer, Eksjö Sanatorium, 2:—, H. & S. Ferb., Söderköping 5:—, Elin Svensson Dalkarlsberg 2:—, Ljungberg, Carl, Agda, Cla-ra och Inez Pettersson, Hälsing-borg 10:—, Claesson, Hanna Gäv-le 2:—, Säfström, Mora 2:—, Summa Kr. 224:10.

En bön.

Sydtysk officersfamilj (kapten a. D., sårad i kriget, nu sjuk och utan inkomst) bader i stor nöd in-nerligt om hjälp i utbyte mot hem-

Intressena äro delade men de största ligga åt det varma och ljusa som hör hemmet till.

Lillemor.

Voici! Je voudrais être en cor-respondence avec quelqu'un, qui a les même intérêts que moi. — J'ai étudié la musique assez longtemp-s en étranger et je suis intéressée de la littérature, la peinture etc. J'ai 27 ans.

Ninon Lafrance.

Vem vill brevväxla med en liv-lig och glad men tänkande flicka i 35-årsåldern? Det skulle vara ett verkligt nöje att komma i kon-takt med någon, som älskar brev-skrivning lika mycket som jag.

Ekebet.

Vill någon korrespondera med undertecknad. Är 19 år, a spark-ling girl och alltid utan pengar. Vill gärna veta hur en som ej be-höver vända på slantarna lever livet.

Tamara.

Finns det någon, som vill ut-byta tankar med 25-årig prästdot-ter, som hoppas på ljusets och det godas slutliga seger, och som er-farit något av detta, "genom li-dande till glädje?"

Prästdotter.

Vill någon slå sig till ro och prata bort en stund med mig? Nå-gon varmhjärtad, sann och ädel personlighet som djupnat i livets skola.

Livet har ju så mycket att lära och kanske även något gott att ge det människobarn vars sinne trängtar til varm sympati.

Jag är en trettiofemårig enkel ämbetsmannadotter från bildat ej förmöget hem — med livligt tem-perament samt har s. k. gott ut-seende. Har många fel men kan-ske bland dessa någon enda liten förtjänst. Vill så gärna vara glad och god och är inte alls bort-skämd.

Iduns korrespondensklubb

Personer som önska inleda kor-respondens med här nedan angiv-na märken bland våra läsare, tor-de adressera sina brev till veder-börande märke, Iduns korrespon-densklubb, Iduns Redaktion, Stockholm. Inuti kuvertet bör lig-ga ett nytt kuvert, frankerat men utan adress och innehållande det egentliga brevet. Detta tillställes adressaten genom Iduns försorg. Den som önskar inträda i Iduns korrespondensklubb, torde anmä-la sig under ovannämnda adress och uppge sitt märke m. m. An-mälningen skall vara åtföljd av 60 öre i frimärken.

Undertecknad önskar deltaga i Iduns Korrespondensklubb. Jag är intresserad av all slags sport, lantbruk språk, musik, konst res-sor och humor.

"Sport".

Mustads recept N:o 6.

Kokt pannkaka

En nyhet värd att försöka.

4 ägg
1 liten kkp vetemjöl
En bit "Mustads Bästa-Växt"
stort som ett ägg
2 kkp mjölk

Litet socker och riven citron. Mjölet, mjölken och "Bästa-Växt" lägges i en gryta och får under stän-dig omrörning koka upp. Vispas tills det är tjockt och "släpper" gry-tan, varpå äggen tillsätts ett i sän-der samt socker och citron. Smeten hålles i väl smord panna. Gräddas i 2 bottnar under ½ tim.

Klipp ur och samla Mustads recept-annonser! De införas varje vecka.

Nedbringa hushållskostnaderna:

Det är ekonomiskt fördelaktigare att begagna Mustads Solo-Grädd och Bästa-Växt i stället för smör. Maten blir lika god och kostnaderna för dess tillagning bli mindre.

Grantz

Nyhet

Divi- Hudcrème-Tvål

är en ny tvål som Ni skall finna utomordentligt behaglig och uppfriskande — en verk-lig hudförsköningstvål, vars ypperliga egenskaper ådaga-lagts genom ingående prak-tiska försök. Det låga priset — 75 öre — är motiv nog för att Ni skall pröva den, och om Ni finner den bra, alltid använda den.

M. Zadig's

Pris 75 öre.

Ungdom förgår

men

skönhet består — om Ni i tid använder Erasmic Vanishing Cream. Vilken kvinna vill icke bevara sin skönhet, då det är så enkelt. I den dagliga kampen för att be-vara sitt friska, ung-domliga utseende li-tar den kloka kvinnan en-dast på

ERASMIC

VANISHING HUDCREAM

Generaldepot för Sverige: Drottninggatan 66, Stockholm. Tel. 10288.

Den eleganta damen

liksom den välklädde gentlemannen vet, att det gäller att uppträda elegant om foten även i regn och slaskigt väder.

En *Gislaveds* galosch eller bottin i säsongens modell, mönster och färg både skyddar och pryder, och av *Gislaveds* tillverkning erbjudes det rikaste galoschurval.

Gislaved har nya modeller i såväl galoscher som bottiner och snowboots, avsedda att fylla alla behov och krav ifråga om form, snitt och färg, varför valet blir en lätt sak.

Med sina högt utvecklade tillverkningsmetoder kan *Gislaved* därjämte erbjuda en vacker och utomordentligt hållbar vara. Observera särskilt så länge den vackra lackeringen på *Gislaveds galoscher* står emot nötning och rengöring!

En *Gislaveds* galosch och bottin äro tip-top i alla avseenden. Den, som följer med sin tid

köper alltid

GISLAVEDS GALOSCHER

— de verkligt hållbara

ÄKTA GISLAVED
bära vidstående varumärke
å galoschens undersida.

SKÖNHET
är makt

Oersättlig i den rationella hudvårdens tjänst är
FLORODOL-TVÅLEN
Den icke blott renar huden utan bibehåller
även densamma sammetslen, smidig och vacker.

vas av. Litet gymnastik för varje morgon skulle ej skada.

N:r 84. 1. Finnes något ofarligt medel för borttagande av solbränna å halsen? — 2. Finnes något ofarligt medel för borttagande av näsrodnad? Näsan är ej kylt men har blivit utsatt för stark sol. Kan det möjligen bero på dålig blodcirkulation eller dylikt? — 3. Nämn någon god hudcrème för torr hud samt bra puder.

Prenumerant.

1. För att bleka stark solbränna kan ni använda medlet för bruna fläckar, som står i sv. på fr. 50 i n:r 27. — 2. Samma medel för näsan, om ni tror att rodnaden kommer av solbränna. Kommer rodnaden däremot av dålig blodcirkulation eller dålig matsmältning, skall ni varje morgon på fastande mage dricka en kopp hett vatten och i allmänhet undvika hetsande saker i mat och dryck. — 3. Se sv. på fr. 70 i n:r 36. Omväxlande med crèmen använder ni varannan kväll en blandning av lika delar glycerin, sprit och rosenvatten, vilken liksom crèmen inmasseras i huden. — Rispuder är bra.

N:r 85. Är permanent ondulering skadlig för håret? Hur länge sitter onduleringen? Är den även lämplig för längre hår? Kan håret sedan tvättas utan att vågorna gå ur? Var i Stockholm kan man lämpligast få det utfört?

En som tröttnat på papiljotter.

En försiktigt utförd ondulering, som varje skicklig hårfri-sörska kan göra, skadar ej håret. Lämpar sig även för långt hår. Men man kan ej begära att onduleringen skall sitta kvar efter en grundlig tvättning av håret. Därför bäst att låta göra den efter tvättningen en gång i månaden. — Ni kanske med "permanent ondulering" menar sådan, som utföres med elektricitet. Det är en långvarig och dyrbar procedur, men vågorna sitta i ett helt år trots tvättningar. Tycker mig minnas att sådan ondulering utföres å dam-frisersalongen på N. K.

N:r 86. Kära Idun! Finns det något medel, som hjälper mot förkylda händer? Jag har aldrig frost med öppna sår eller frostknutar, men händerna äro förfär-

ligt röda, särskilt i fingerspetsarna.

Om vintern bör ni aldrig tvätta händerna i kallt vatten och ni bör använda en mild och fettrik tvål. Håll händerna varje afton 3—4 min. i så hett vatten ni kan tåla — ½ handfat vatten tillsatt med 1 matsked rå saltsyra — varefter händerna och armarna masseras. När händerna på dagen kännas kalla, gnider ni över dem med lika delar kamfersprit och eau de cologne. En och annan gång, i synnerhet på aftonen efter handbadet, gnider ni händerna med fett, t. ex. den crème, som omnämnes i sv. på fr. 82 2) i n:r 43.

N:r 87. Beder härmed om ett vänligt och uppriktigt råd. Jag har på sista året blivit besvärad av generande hårväxt på hakan och överläppen till och med på kinderna och känner mig riktigt förtvivlad härför. Har inte vågat använda några annonserade medel, då jag är rädd att de äro skadliga, har för övrigt aldrig använt mig av salvor för huden, emedan min hud varit fin och slät, varför det känns så mycket

värre att bli så förvandlad. Då jag sett att Iduns skönhetsdoktor givit flera goda råd, dristar jag mig att bedja henne om hjälp härför, eller kanske någon av Iduns läsarinnor, som själv haft samma plåga men blivit botad vil-le vara så vänlig att giva råd. Innerligt tacksam för ett gott och uppriktigt råd blir 30-årig flicka.

Se sv. på fr. 47 i n:r 27 samt sv. på fr. 81 i n:r 43.

N:r 88. Kan Idun eller någon av dess stora läsekrets giva mig ett tillförlitligt svar, om det finns någon läkare eller skönhetsinstitut som effektivt kan bota röd (troligtvis kylt) näsa. Finns det någon ljusbehandling som kan göra den röda huden vit? Var och till vilket pris kan den erhållas? Huru lång tid tager det? — Har sett ett par damer, som förut om vintrarna, varit rödnästa, men nu senaste vintern voro fullkomligt befriade från detta. Som jag inte känner damerna i fråga kan jag tyvärr ej få veta vad detta berott på. — Den eller de, som ev. fått verklig hjälp för detta onda, torde godhetsfullt giva upplysning där-om genom Idun. Olycklig Eva.

Varje hudläkare och skönhetsinstitut har medel för kylt näsa. Här en behandling ni själv kan försöka: Badda näsan efter tvättningen varje afton med så hett vatten ni kan tåla, tillsatt med alun och gnid sedan in näsan med kamfersalva. Innan ni går ut i kallt väder insmörjer ni näsan med samma salva och pudrar utanpå.

N:r 89. Rödhårig hänvisas till sv. på fr. 56 i n:r 28.

N:r 90. Finnes det någon bot mot hetta och rodnad i ansiktet? Är i mig själv helt blek, men, i synnerhet när jag kommer utifrån och in eller dricker något varmt, så blomstrar min näsa som en tomat, sedan övergår rodnaden till kinderna och blir jag då till en början "plättigt" röd varefter det sprider sig i hela ansiktet. Sedan rodnaden lagt sig, blir jag oljig och fet. Undrar vad man skall göra när man har anlag för fet hud? Är nu så nervös och förtvivlad över den obehagliga rodnaden och undrar om det finnes någon hjälp mot sådan åkoma? Antar att det är nervositet, ty märker det inte så mycket när

Falu-ättika

Den bästa inläggnings-, mat- och bordsättika som finnes i marknaden!

Tillverkas av

Stora Kopparbergs Bergslags A.-B.

Kaysers

DAM-UNDER-KLÄDER

och

STRUMPOR

av silke o. bomull

I största urval hos

Paul U. Bergströms^{A/B}

74 Drottninggatan 74.
STOCKHOLM

Tag bort Värken!

Det går lätt och säkert med Sloan's Liniment. Bara stryk på — ingen gnidning behöfelig — och värken försvinner. Stillar all muskel- och nervvärk. Försök det!

Fås på alla Apotek.

**SLOAN'S
LINIMENT**

Vi-gå-lätt - åh!

con brio

Ack, som ett fjun så lätt gå man och kvinna

med Viskafors galosch, som bäst de sinna.

Skandinaviska Gummiaktiebolaget, Viskafors.

Möbler

Orientaliska mattor

Italienska bomullstapeter

Tyger - Gardiner

Träarmatur

A.-B. ARKITEKTKONTORET

M. ALVIN

12 KUNGSTRÄDGÅRDSGATAN 12

STOCKHOLM

216 59, 301 75

NORR 121 16

Mellins Food

är en världsberömd, lättsmält kraftnärings för barn, ammande mödrar, konvalescenter och äldstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

Annonsera i IDUN!

Hudutslag, Brännsår
Benskador, Blemmor

även äldre sår
helar den sedan
1851 i bruk va-
rande

Dr Strahl's
Salva

Mild och välgö-
rande. Säljes å
apoteken i förp.
å kr. 2.50 och
4.25. Finnes
medlet ej å apo-
teket på Eder plats, tillskriv då

ELEFANTENS DROGHADEL
Stockholm.

jag är hemma, utan mest när jag är ute bland andra människor. Har läst någonstans att Valerianadroppar skulle hjälpa, men undrar om det kan vara menligt för hjärtat, om inte, hur man i så fall skall taga dem? Har hört att nervositet i många fall kan botas genom hypnotism. Undrar vilka läkare som behandla sådana fall. (Helst i Skåne, eller Köpenhamn)? Snälla Idun, hjälp en som aldrig frågat förr.

Förtvivlad 20-åring.

Er åkomma är tydligen nervös men beror sannolikt även till stor del på inre störningar. Ni bör taga god, daglig motion och en serie gymnastiska rörelser varje morgon. Gör ej många rörelser, men välj dem så, att kroppens olika delar komma i verksamhet. Utför rörelserna omkr. 10 min. varje morgon innan ni är fullt påklädd, helst i närheten av ett öppet fönster och andas djupt, så att ni får in den friska luften i lungorna. Därtill bör ni varje morgon på fastande mage dricka en kopp hett vatten. — För er hud rekommenderas salvan, som nämnes i sv. på fr. 70 i n:r 36. — Valeriana är nog bäst att ej taga utan läkares ordination; den uträttar säkerligen ingenting i edert fall. En nervös åkomma kan ofta botas genom hypnotism. Bästa att höra efter på platsen vilken läkare, som använder metoden.

N:r 91. Snälla fru Skönhetsdoktor, giv mig ett råd angående följande. Mitt hår, som fört varit glänsande och tjockt, har börjat falla av i oroväckande grad och ser torrt och stripigt ut. För att avhjälpa detta vet jag ju att massage är bästa medlet men jag tycker att det är så besvärligt att hålla på därmed i längden. När jag så i en tidning fick se annons om ett härmedel till invärtes bruk, d. v. s. man skulle ta en tablett av detsamma efter varje måltid och så erhålla ett vackert hår, blev jag mycket glad och beslöt att använda mig av det. Härmedlet kallas Humagsolan och rekommenderades mycket. Men nu undrar jag, om det verkligen håller vad det lovar och om det är rådligt att använda det? Jag skulle bli mycket glad om fru Skönhetsdoktorn ville ge mig ett råd om hur jag bör göra. Er på förhand tacksamma
Majken.

Ofta kan hårets fallande bero av ohälsa, och i sådant fall är ett invärtes medel på sin plats men bör ordinerats av läkare. S. k. patientmedicin vet man aldrig hur den verkar och håller vanligen ej vad den lovar. Om den hjälper på ett håll, kan den skada på ett annat, så jag vågar ej tillråda bruket därav. Ett naturligt hjälpmedel är alltid bäst, fast det kanske går långsammare. Se sv. på fr. 43 i n:r 27.

N:r 92. Vore tacksam för upplysning i vilket nummer av tidningen det står anvisning om ofarlig färgning av hår. Mitt hår har varit cendré och har nu grånat samt blivit nästan vitt vid sidorna, trots att jag ej är så gammal. Jag skulle vilja färga det helt lätt, så att det blir i det närmste som cendré. Kan man moderera färgen, så att den ej verkar för kraftigt?

"För tidig snö."

Se sv. på fr. 74 i n:r 41. — Färgen modereras genom att göra dekokten starkare eller svagare.

N:r 93. Jag har hört talas om en bra härsalva, som innehåller hästmanfett. För receptet betalar jag gärna 5 kr., som finns att hämta på Iduns expedition.

"Löshår."

Känner ej till ifrågavarande salva. Möjligt att någon av Iduns läsarinor kan lämna recept därå. — Ett recept på stimulerande härtinktur återfinnes i sv. på fr. 44 i n:r 27.

DUNTÄCKEN
MADRASSER

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG
Täckfabrik Fjädderränseri

Våra lampor representera det smakfullaste och gedignaste i marknaden. Vi inbjuda Eder att bese våra utställningar och själv övertyga Eder om vilket utomordentligt rikt och vackert urval vi erbjuda till ytterst facila priser.

BÖHLMARKS

Norrmalmstorg 4
Högbergsgatan 19-21

AKTA WADSTENA SPETSAR

bliva en välkommen julgåva.
Begär offert från

ELSA PETERSONS SPETSAFFÄR
— Vadstena. —

PHOSPHATINE FALIÈRES

Bästa näringsmedel för barn. Blandas med mjölk till en smaklig o. stärkande välling. Utmärkt medel under avväjnings-tiden o. uppväxtåren.

Finnes å alla apotek, i speceri- o. drogaffärer

GENERALAGENT:

JOHAN BRATTSTRÖM
STOCKHOLM

Riks 84098 A. T. Kungsh. 8292

fara skorna illa och man måste under sådana förhållanden vara särskilt noggrann därmed, att de bliva omsorgsfullt putsade och skötta. VIKING SKOKRÄM är då som alltid oersättlig, ty den lämnar alltid en djup, smetfri glans och reducerar sålunda det annars besvärliga arbetet med putsningen till ett minimum, varjämte den konserverar lädret, så att skorna stå emot väta och dåligt väglag.

Viking bäst i alla väder!

Olycksfall- och sjuk-
Skadestands-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

Mycket pengar kan Ni spara

genom att köpa från oss det Ni behöver för familjen, för hus och hem. Våra varor äro alla av god kvalitet och priserna verkligt billiga.

Rekvirera vår stora katalog för hösten och vintern. Den erhålles gratis och portofritt.

AHLÉN & HOLM, STOCKHOLM.

Möllers Hydroxyliria Fiskleverolja

på originalflaskor.

är den bästa fiskleverolja för medicinskt bruk, som finnes. Högsta utmärkelser på alla utställningar.

Enda hedersnämmande på jubileumsutställningen i Kristiania 1914.

Till salu på apoteken samt hos färg- och kemikaliehandlare. Nedsatt pris Kr. 1:80.

Det är fastslaget

att

**Beckers
Linoleum-
fernissa**

gör mattorna outslitliga.

Säljes hos alla färghandlare.

N:r 94. Vill ni godhetsfullt upplysa mig om det nyomskrivna hårmedlet för invärtes bruk Humagsolan är av någon betydelse?

Gammal prenumerant av Idun. Se sv. på fr. 91.

Fru Skönhetsdoktor.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: I N:o 36 av Idun finnes en artikel av arkitekt J. Gate: "Hur ett hem blir till". Denna artikel intresserade mig mycket, och när vi nu stå i begrepp att bygga ett eget hem, ville jag bedja genom Idun få svar på en del funderingar angående byggandet av detsamma.

Wilken grundmur är att föredraga? Är en sådan av cementsten lika bra som av granit, och vilken blir billigast? Källaren skall vara frostfri och inredas med pannrum för värmeledning, samt bryggghus, matkällare m. m. Äro fristående bryggghuspannor av järnplåt att föredraga framför de murade? Har hört om dylika fristående pannor av tyskt fabrikat. Vilka fabrikat av värmeledningspanna är bäst?

Kan varmt vatten till badrummet fås genom värmeledningen, eller bör man ha gasapparat i badrummet? Eller bådadera? Gaspriset är här 15 öre kbm.

I matrummet hade vi tänkt oss panel av kryssfänér i furu till omkr. 1,30 m. höjd. Väggen föröfrigt putsad. Hurudan färg på panel, dörrar och fönsterbågar? Vi tänkte oss, att de skulle laseras. Möbelen är i svartbrun ek. Hurudan färg på putsen?

Även i nedre hallen skall vara hög träpanel. Hurudan färg på denna samt å dörrar och fönsterbågar? Är icke även där lasering att föredraga framför målning?

Byggfru i Gbg.

Svar: Om ej granit finnes på platsen är det enklare och billigare att göra grund- och källarmurar av cementhåsten "Rex"- eller "H. K."-tegel, som ge god värmeisolering och gott utrymme i källaren. Strykes utv. med mostic under marken! Numera användas nästan uteslutande fristående bryggghuspannor, svenska, av gjutjärn, bäst (tyska, av plåt, något billigare men ej så hållbara).

Värmeledningspannor av Strelbel-typ anses vara bäst. Om byggnaden ej innehåller mer än 5-6 rum är den s. k. Rova-pannan bäst och billig i drift. Naturligtvis bör en kopparslinga från värmeledningen inmonteras i varmvattenberedaren för bad och disk, då man under hela eldningssäsongen har ständigt varmt vatten. Men dessutom bör man ha en gasvärmare i badrummet för sommaren.

Kryssfänér ger bra panelfyllningar. Lasera allt trä i samma färg som den mörkbruna ekmöbelen men ett par toner ljusare. Fönsterbågarna böra dock oljemålas vita. Putsen lämnas i naturfärg, om den är jämn och ej lappad eljest i ljust grå eller grågul ton med ströppling.

J. Gate.

Fråga: En statens högre tjänsteman dog för en del år sedan efterlämnande änka med två barn. Änkan drog sig kort efter dödsfallet från mannens släktingar, ehuru dessa erbjudit sig att hjälpa till med barnens uppfostran eller att övertaga ett av dem, om hon så hade velat. Affärsställningen efter den avlidne erbjöd nämligen icke någon säkerhet för att barnen skulle kunna uppfostras så som fadern skulle hava önskat. Till släktingarnas kännedom har nu kommit, att änkan (och barnen) delvis underhållas

Hur hårets skönhet höjes:

Håret kammats och borstas ordentligt, varefter hårbotten ordentligt ingnides med

F. Pauli's

Azymol-Stimulus

Sedan borstas håret ånyo väl men ej hårt.

Detta är en svensk läkares råd mot håravfall. Följ det!

Köp

"Extra-Askon"

Dåg. 400 grm.

Kronor 3:25 pr ask

Delikataste Choklad
PERCY F. LUCK & Co.

samt hos Systrarna Hultgrens Textilateljéer, Axel Hinderssons Eft. och Oscar Beckman, Stockholm.

Yardley's Äkta Lavendel Tvål

sammansatt av de mest utsökta oljor, förlämnar huden den mjukhet och ungdomliga friskhet som är första betingelsen för vacker hy och kvinnlig charm.

Varje tvål efterlämnar den friska doften av den äkta lavendelblomman, som kvarstannar på huden långt efter användandet.

Anspråksfulla damer uppskatta den.

Säljas i alla välsorterade affärer inom branchen.

Pris Kr. 1: 50.

YARDLEY & CO., LTD., LONDON W. 1

av en älskare. Vad kunna släktingarna göra för att taga hand om barnens uppfostran?

En som är okunnig om den nya lagen.

Svar: Släktingarna kunna icke i ett sådant fall ingripa mot modern, om icke barnen kunna hänföras till i sedligt avseende försummade eller vanartade och alltså kunna falla under barnavårdsnämndens verksamhet. Skulle de lida vanvård i hemmet och vara under sju år, kan även fosterbarnsnämnden inskrida.

Föreligga icke förutsättningarna härför, torde släktingarna icke kunna göra någonting åt saken, enär modern efter faderns död är förmyndare för barnen och har att besluta och bestämma för dem i alla dem rörande angelägenheter. Om modern får underhåll till sig och barnen av en person, som uppgives vara hennes älskare, inverkar icke på frågan om hennes rättigheter att bestämma över barnen. *E. E.*

Frågor: 1) Om man besvarar en platsannons och medskickar porto, är det inte vederbörandes skyldighet att svara antingen man får platsen eller ej? Har besvarat flera sådana annonser i höst både i Idun och andra tidningar och i de flesta breven medsant porto men ej fått svar mer än i ett fall. Har skrivit mycket tydlig adress.

2) Finns det någon skola eller hem, där en ung flicka kan få lära matlagning m. m. och betala undervisningen med sitt arbete, d. v. s. få fritt vivre? Det tycks vara svårt att få plats som ensamjungfru eller "husmoders hjälp", när man inte är kunnig i matlagning; och de hushållsskolor jag förfrågat mig om äro för dyra för mig.

Fattig ung platsökande.

Svar: 1) Givetvis är det vederbörandes skyldighet att besvara eder ansökan, om ni medsant porto. Emellertid hava vi erfarenhet av att det här i Sverige syndas mycket i det avseendet och att till och med fotografier och betygsskrifter trots uttrycklig uppmaning därtill och trots medsändande av porto icke återställas till den platsökande.

2) Vi äro övertygade om att ni genom insättande av en lämplig och tydlig annons i exempelvis Idun eller någon daglig tidning skall kunna erhålla en sådan plats, som ni här önskar. Det är icke svårt att få plats som ensamjungfru, även om man icke är kunnig i matlagning, i ett sådant hem, där husmodern själv kan lämna handledning. *E. E.*

Fråga: Skulle någon av Iduns läsare vilja säga mig, var jag kan få verkligt bra elektrisk massage i håret. *En som tappar håret.*
Svar: Vi råda Er att vända Er till Fröken Ebba Beckman, adress Grevturegatan 7, vilken enligt vår åsikt är synnerligen skicklig på området och en förstklassig hårmassage, som vi efter långvarig erfarenhet varmt kunna rekommendera. *E. E.*

Fråga: Såg någon gång i Idun uppgift om lämplig bok för studiet av engelska språket. Tacksam för upplysning om bokens författare och titel eller ifrågavarande nummer av Idun.

Intresserad.
Svar: Se svar i Iduns n:r 40 för detta år. *E. E.*

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

Fru i Göteborg. Receptet stod i nr 10 den 11 mars.

Två förstående prenumeranter. Det är kostnadsfritt.

SPARURET

Teckna
försäkring
genom
Sparuret

Använd
Eder av vår
**Nyckelre-
gistrering**

Ring
Norr 113 34

Ring
Norr 113 22

Spar genom Sparuret!

Ordna Edra affärer genom

Allmänna Intressekontoret

FÖRENING U. P. A.

KUNGSGATAN 17 - STOCKHOLM

Telefoner {27 22, 27 24, 27 25
{Norr 113 22, Norr 113 34

*Nu är rätta tiden att köpa
Den fulländade Pianolampan*

VILAR UNDER DET ÖVRE PIANOLOCKET
FJÄDER SOM SITTER INUTI
PIANOT.

Blankpolerad mässing
Svartoxiderad mässing
Brunoxiderad mässing

Värdefull present.

Kr. 17: 50 pr st. komplett med
glödlampa.

Till landsorten mot postförskott.
Uppg. volitiet och önskad färg.
Illustrerad broschyr sändes på begäran

GEORG GRÄNSTRÖM
Stockholm Va. Tel. Vasa 27 67

GALOSCHER

äro berömda för
sin enastående slitstyrka,
sin fulländade passform,
och sitt vackra utseende.
Begär därför Malmö,
DET SLITSTARKA SVENSKA
FABRIKATET
RYSKA GUMMIFABRIKS A.-B.
MALMO.

Märket
som garanterar
SLITSTYRKA.

Då Ni skall köpa skodon, vill Ni ha största möjliga valuta för Edra penningar. Därför bör Ni köpa Sparta, det svenska kvalitetsmärket. Ni kan då vara lugn, att Ni får ett fabrikat, som genom stil, elegans och god passform i förening med den största hållbarhet motsvarar alla Edra förväntningar. Efterfråga därför hos Eder skohandlare.

A.-B.
JOHANSON & BJÖRLUND
ÖREBRO

**KALMAR
VAPEN**

Yppersta vetemjöl från
Kalmar Ångvarns K.-B.
är drygt och bra samt
ger ett synnerligen väl-
smakande bröd.
Tillhandahålles i för-
packningar om 100, 50
och 5 kg. samt 10 kg.
handdukspåsar.

**KALMAR
ÅNGVARNENS K.-B.**

Den mest lämpliga sängresår är

SPRINGMADRASSEN

Begär prislista.

SKAND. SÄNGRESÅRFABRIKEN

Karlstad 1.

FRÅGA OCH SVAR

Fråga: Kan Idun giva mig adress på någon linnfabrik, som säljer vackra mönster och goda kvalitéer i linnedukar och servietter, toilett samt kökshanddukar, till billiga priser. Jag skall gifta mig inom närmaste tiden och vore därför tacksam för omgående svar. *Tora, Örebro.*

Svar: Någon fabrik som säljer till privatpersoner lär icke finnas. Men tro vi oss giva Eder den bästa adressen om Ni tillskriver Aktiebolaget Sturemagasinet, 15 Stureplan, Stockholm. Där kan Ni finna förtjusande mönster i linnevaror i förening med stort ural och goda kvalitéer. (Annons)

A. J.

ELFSTRÖMS SVAVEL-TJÄRTVÅL No 1

är icke en tjärtvål av
den svarta, obehag-
liga typen. Tjäran
och svavlet ingå i
förädlad form, men
med bibehållande av
hela sin bepröva de
förmåga att försköna
en dålig hy och be-
vara den friska, yng-
domliga huden. Det
är en tvål just för Er.

Säljes överallt
å 1 kr.

ELFSTRÖMS TEKN. FABRIK
GEFLE

Rena porer-hudens hälsa.

"...och tack ska frun ha för att Ni
lärde mej begagna Versale, det är
enastående..."

Varje Husmor

måste sätta främst det tvättmedel som kan förete verkligt
opartisk och vederhäftig garanti för effektivitet och oskad-
lighet. Det finnes endast ett som kan förete en sådan
garanti och det är

VERSALE

som efter åtta månaders prov vid Statens Provvningsanstalt
tilldelats Husmodersriksförbundets

GARANTIMÄRKE.

Sin egen sömmerska

blir den, som har en modern
Husqvarna symaskin, och lärt
att utnyttja dess förtjänster.

Den mångfald olikartat sy-
arbete, som kräves i ett väl-
ordnat hem, utföres lätt, snabbt och väl på Husqvarna,
den enda svenska symaskinen. Stoppning, lagning, märk-
ning och finare handarbeten gå fortare och bliva mindre
ansträngande för ögonen, än om de göras för hand.

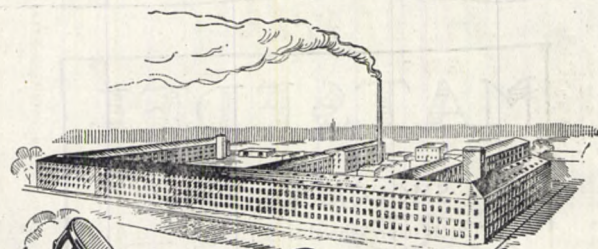
HUSQVARNA

SYMASKIN

är och förblir bäst och betalar
sig själv på kort tid.

Försäljas på bekväma av-
betalningsvillkor eller per
kontant mot hög kassara-
batt av Husqvarna depoter.
Katalog på begäran gratis
och franco.

HUSQVARNA VAPENFABRIKS AKTIEBOLAG.
HUSQVARNA.

Den 14 nov. 1890

är en märkesdag i den svenska gummiindustriens historia. Det var
nämligen då som bolagsordningen fastställdes för Helsingborgs Gum-
mifabriks Aktiebolag.

Helsingborgsfabrikens tillkomst betydde praktiskt taget: svenska
galoscher åt alla svenska män och kvinnor och det var galoschtillverk-
ningen som bildade ryggraden i den nu så vittomfattande svenska gum-
miindustrien.

Helsingborgsfabriken fick tidigt det rätta greppet på den kompli-
cerade tillverkningen och lyckades framställa galoscher, som överträf-
fades de förut i marknaden förekommande utländska.

Fabrikationen av och efterfrågan på Helsingborgs galoscher hava
ständigt växt och växt, varför fabriken på grund av för driften nöd-
vändiga utvidgningar successivt utbyggts. Den vid fabriken nu anställda
personalen uppgår till 1,400 personer.

Denna storartade utveckling talar sitt tydliga språk angående fabri-
katets kvalitet, och i denna stund torde de flesta svenska medborgare
ha klart för sig, att de bli bäst betjänta med att använda

TRE TORN

Helsingborgs Galoscher

HELSINGBORGS GUMMIFABRIKS AKTIEBOLAG
HELSINGBORG

En verklig skatt
för hudens vård är en god, balsamisk tvål. Ni får en ungdomlig, klar och frisk hy genom dagligt bruk av

YVY TVÅLEN

AKTIEBOLAGET YVY-FABRIKEN, YSTAD.

Makaroner till kött

(för 6 pers.)

150 gram svenska makaroner, stänger eller skurna bitar, 1½ l. vatten, ½ msk. salt (8 gr.), 50 gr. smält smör, 3 msk. riven ost eller 3 msk. stötta skorpor.

Beredning: Makaronerna sköljas och påsätts i kokande, saltat vatten och få koka 20 min. De upphällas i durkslag, överspolas med kallt vatten och få väl rinna av men få ej kallna. Smöret smältes och gjutes över och riven ost eller stötta skorpor nerblandas i makaronerna.

Serveras till kokt och stekt kött.

MATSEDEL

SMÖRGÅSBORD m. m.

Extra smörgåsbord	_____
Smörgåsbord pr person	_____
Do utan vidare spisning	_____
Smör	_____
Smör ost, sill, rädisor	_____
½ Dekatessill, smör	_____
Sardell i lake eller olja	_____
Sardin i olja, extra	_____
Anjovis, smör ost	_____
Böckling	_____

SOPPOR.

Kall Hönsbuljong	_____
Consommé, grönsaker	_____

AGGRATTER.

Aggröra eller omelette.	_____
Naturell _____ au jus	_____
Skinka	_____
Tomata	_____
Tryffel	_____
Sparris	_____
Ägg à la Bercy	_____

Småvård
lika bra som smör!

Khasana

Glänsande smidigt Hår

är resultatet av omsorgsfull hårvård med regelbundet användande av framstående härmedel som

Khasana-Hårvatten — *Khasana-Kristall-Briljantin*
eller

Khasana-Briljantin i Stång — *Khasana-Stångpomada*

Renliga i användandet, lätta att åter avlägsna.

Finnes i flera tusen affärer!

DR. M. ALBERSHEIM / FRANKFURT AM MAIN

FABRIK FÖR FINARE PARFYMERIER / GRUNDAD 1892

Representant för Sverige: A. W. Galle, Kopenhagen, Løvstrade 8